…ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

…Бурят-Монголой ҮНЭН

…ой Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 236 (1836)
ОКТЯБРИИН 5
СРЕДА
1955 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

…лжэлгэ—малажалай эгээл харюусалгатай үе мүн

…хүйтэн, малажалдахи …арюусалгатай ба бэрхэшээл…тулжэ байна. Тиимэһээ мү…лхозууд болон МТС-үүд ма…үбэлжэлгые түгэс бэлэдхэл…үнгэргэхын тулада бүхы орол…о гаргаха зэргэтэй.

…манай республикын колхо…болон машинно-тракторна стан…малай үбэлжэлгэдэ бэлэд…ондоо тиимэ ехэ хүндэтэй …арюусалгатай зорилто үгы…

…ше, олохон колхозууд болон …нитын малажалда …хайхарамжагүйгөөр ханда…жэ малай үбэлжэлгые бэ…муутайгаар угтаад, эмхигүй…гэрэдэг ушарнууд үзэгдэдэг. Үнгэрэгшэ жэлдэ Кударын, …, Закаменай болон Ториин …удай колхозууд үбэлжэлгын …лаа турааһанай тэмээр ашаг …батаар абаһан, залуу түл… байха олон томо малнуу…үлһэн байха юм. Тиигэжэ …магуудай колхозууд ниитын…жалһаа олзо доход багаар … Олохон колхозууд малай …лгые гарзатүйгөөр, эмхи…айнаар үнгэргэхэ, үбэлэйшье …дта малай ашаг шэмые дээ…хэ арга боломжотой аад, …хэрэглэнэгүй. Прибайкаль…магай колхозууд энэ жэлдэ …ай аймагай колхозуудта ор…үнеэн бүриһөө гурба дахин …ехэ һү һаагаа. Зүгөөр, үбһэ …ингээ талаар Закаменай ай…д прибайкалиинхидта орхо…о үлүү байһан юм. Энэ жэл…энгын аймагай колхозууд …Хориин аймагай колхозуудта … хонидойнгоо тоо толтойе …инһаа үлүүгээр олошоруу…рга боломжо адлитайшье …энтынхид малайнгаа үбэл…э эртээнһээ һайнаар бэлэдхэ…үбэлдөө малаа тураахагүйн, …хоролтодо оруулхагүйн тула…ы хэмжээнүүдые абаһан бай…арин хоринхид үбэлжэлгын …э задатай зайдан байрануд…үбһэ тэжээлыень малайнгаа …уудта зөөжэ асараагүй, гүүр… болон отарануудые дүй дүр… кадрнуудаар бүридүүлээгүй…

…ажал хүгжөөлгөөр КПСС… ЦК-тэй январска Плену…шидхэбэринүүдые болзорһоонь …үүргэхын тулада энэ жэлэй …үбэлжэлгые хэзээ хэзээнэй… эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ …ди. Үбэлжэлгын үедэ ганса…лаа хороонтүй ондо оруулхын …оролдохо бэшэ, мүн ашаг шэ…эрид дээшэлүүлхын түлөө … шухала.

…түрүүндэ тэжээлэй база ту…һанаагаа зобохо ёһотойбди. …а хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл… үбэлжэлгые эмхитэй һай…үнгэргэхын, малайнгаа ашаг … дээшэлүүлхын аргагүй. Со…хадаа малай һайн тэжээл …г байна. Нёдондо Тарбага…аймагай колхозууд солоомо нэ…өжо, амта оруулжа, үнеэдтээ …нэй ашаар үнеэдһээ һү ехээр …боложо шадаһан юм. Мүнөө …е үдэр үнгэргэнгүйгөөр поли…нууд дээрэ байһан солоомо, мэхиинэые суглуулжа, һүрилжэ абаха хэрэгтэй. Энэ хүдэлмэридэнь колхозуудта МТС-үүд ехэ туһаламжа үзүүлхэ байна.

Мүнөө полинууд дээрэхи солоомонуудаймнай гурбанайшье нэгэ хуби үшөө хуряагдажа сомогдоогүй байһаар. Илангаяа Кяхтын, Бичурын, Яруунын болон Ториин аймагууд солоомо, мэхиинэеэ удаанаар хуряана. Энэ хүдэлмэриин хажуугаар бүхы зелёнкоёо хуряажа дүүргэхэ шухала.

Үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ хэрэгтэ малаа типовой һайн, дулаан байрануудаар хангаха тээшэ ехэхэн удхашанартай. Теэд олохон нютагуудта малай байрануудые барилга, хуушануудыень заһабарилга тэсэшэгүйгөөр удаарууладгажа байна. Октябриин 1-нэй мэдээгээр хонидой, гахайнуудай шэнэ байрануудые ашаглалгада үгэхэ түсэб оройдоол 9—9 процент дүүргэгдээ. Мүн тэрэшэлэн үнеэдэй, тугалай байрануудые бариха түсэб тон хангалтагүйгөөр дүүргэгдэжэ байна. Ториин, Сэлэнгын, Хориин ба Прибайкальска аймагуудта малай байранууд даншье һаа удаанаар баригдана. Зарим колхозуудта мүнөө болотор барилтын бригаданууд бии болгогдоодүй. Малай байрануудые барилгадань, барилгын модо, шулуу зөөлгэдэнь, хюрөөдэлгэдэнь зарим МТС-үүд харьяата колхозуудтаа урдынхидаал адляар туһаламжа үзүүлнэгүй. Зарим газарнуудта, жэшээлхэдэ, Байкало-Кударын, Сэлэнгын, Яруунын аймагуудай колхозуудта малай типовой шэнэ байранууд шанар муутайгаар, проектһээ ондоо болгогдон баригдана.

Мүнөө хаа хаанагүй тарянай ургаса хуряалта дүүрэжэ, колхознигууд болон механизаторнууд сүлөөтэй боложо байна. Ургаса хуряалгаһаа сүлөөрһэн хүнүүд малай шэнэ байрануудые барилгада, хуушануудые заһабарилгада дары сагаа эльсүүлэгдэхэ зэргэтэй. Үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэтэеэ хамта малай байрануудтахи ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха хэрэгтэ анхаралаа хандуулха шухала.

Малай үбэлжэлгые гарза хохидолгүйгөөр, эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ хэрэгые малшад шиидхэдэг. Тиимэһээ үбэлжэлгэдэ бэлэдхэхэ үедөө фермэнүүдые дүй дүршэлтэй малшадаар, хэрэг ажалаа мэдэхэ, зондоо хүндэтэй хүнүүдээр бүридүүлхэ хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулха шухала. Үбэлэй ута һаранuудта малшад колхозойнгоо центрһээ холо байгаад хүдэлмэрилдэг гээшэ. Малажалда ябажа байгаа колхознигуудые культурно-ажаһуудалайнь талаар һайнаар хангахын тулада партийна организацинууд болон колхозой правлениинүүд бүхы оролдолгоёо гаргаха уялгатай. Нёдондо жэлэйнгээ дүй дүршэлөөр колхоз бүхэндэ культбазануудые эмхидхэхэ шухала.

Малай үбэлжэлгэ газаа орожо ерээ. Үбэлжэлгые эмхитэйгээр, нэгэшье толгой мал тарзалуулангүйгөөр үнгэргэхын тулада бүхы юумэнүүд хэгдэхэ ёһотой.

…ССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

…Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай ба Германска …кратическа Республикын хоорондохи харилсаан тухай Договорто …ной сентябриин 20-до Москвада ССР Союзай Министрнүүдэй Со… Түрүүлэгшэ Н. А. Булганин, Германска Демократическа Респуб… Премьер-Министр Отто Гротеволь гар табиһан байна. Энэ догово…эслэн баталха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй зууршалгые …эй Верховно Соведэй Президиум октябриин 3-да хаража үзөө.

…Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай ба Германска …кратическа Республикын хоорондохи харилсаан тухай Договорые …эй Министрнүүдэй Совет баталһан, мүн СССР-эй Верховно Сове…Союзай Соведэй ба Национальностьнуудай Соведэй гадаадын хэрэ…е эрхилхэ Комиссинууд һайшааһан байгаа. Тиин энэ Договорые …н баталха гэһэн шиидхэбэри СССР-эй Верховно Соведэй Прези…гаргаба.

…авда" газетын корреспондентын асуудалда Н. С. Хрущевой үгэһэн харюу

…суудал: Французска парламентска делегацитай хөөрэлдэхэдөө Хой…рика тухай Танай хэлэһэн һанамжа тушаатнай французска зарим …жуудтэ элдэб мэдээсэлнүүдэй толилогдоһон дээрэһээ тус асуудалай …е Та хэлэжэ үгэжэ шадаха гээшэ гүт?

…арюу: Хойто Африкадахи событинууд тухай асуудалда тогтоходоо, …ай түрүүндэ, бусад гүрэнүүдэй дотоодын хэрэгүүдтэ СССР-эй ха…сададаггүй байһыень, мүн Французска Союзай арадуудай хуулита эр… …лон национальна интересүүд анхаралда абтажа, дурсагдаһан асуу… …зүбөөр шиидхэгдэжэ шадагдахань сохомтой байһыень би хараада …н байгааб, хараадаа абаһааршье байнаб.

…арлагданги арадуудай национально-сүлөөрэлгын эрмэлзэлгэнүүдтэ …эдьхэлэй дэмжэлгэ үзүүлхэ ба талархаха гээшэ советскэ арадай …н бодол болохо байһаниинь үнэнэй мэдээжэ юм, тиимэһээ энээн ту…тусхай тайлбари үгэһэнэй хэрэггүй гэжэ би һананаб.

Хартаабха малтадаг механизмууд муугаар хүдэлгэгдэнэ

ЗАИГРАЕВО. **(Телефоноор абтаба).** Аймагай олохон колхозууд мүнөө зун бороо хурын багаар ороһон байбашье, хартаабха ба овощной культурануудай муу бэшэ ургаса ургуулжа шадаа. Колхозуудай овощь болон хартаабха таригшад элбэг баян ургаса ургуулхын түлөө бүхэли зундаа оролдоһон байха юм. Жэшээлхэдэ, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой огородой бригадын гэшүүд Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаһан, овощь тарилгаар дүршэлтэй болоһон С. Я. Матвеев түрүүтэй 7 гектар дээрэһээ га бүриин 140 центнер капуста, 120 центнер помидор болон үгэрсэ хуряагаа. Мүн һонгино, редискэ, морковь ехээр хуряагдаһан байха юм. Колхозой правлени овощь хуряалгые һайнаар эмхидхэжэ, энэ хүдэлмэридэ олон колхознигуудые гаргадаг байгаа. Энээнэй ашаар тус колхоз уялгата ёһоор овощь тушааха түсэбөө сүм дүүргээд, мүнөө гүрэндөө худалдажа байна. Мүн 60 гектар хартаабхаяа малтажа абаад, 1570 центнер үрэһэ хаагаа.

«1-ое Мая», «Красный опытник», Старобрянска сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд хартаабхын ба овощиин эрхим ургаса ургуулжа, саг соонь хуряагаад, гүрэндэ тушааха түсэбөө һаяхан дүүргэбэ.

Гэбэшье, аймагай зарим колхозууд хартаабхын ба овощиин ургасые саг соонь хуряажа абахын түлөө оролдоногүй. Жэшээлхэдэ, XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой хартаабха ургуулагшад эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллажа, хартаабхын эрхим ургаса ургуулаа. Теэд колхозой болон Курбын МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд тэрэ баян ургасые гээлтэ хоролтогүйгөөр, саг соонь хуряалга эмхидхээгүй байшоо. Хартаабха малтадаг механизмууд машинистнуудаар бүридүүлэгдээгүй дээрэһээ һаатадаг байба. Колхознигууд ургаса сентябриин 10-да хуряажа эхилхэ һанаатай байһан юм. Теэд тэдэнэр хартаабха малтадаг машина болон хартаабха хуряалгын комбайн хүлеэһээр аяар сентябриин 18 болгоһон байна. Гадна, эдэ машинанууд хартаабхын поли дээрэ гарамсаараа эбдэржэ, хэдэн хоног миин байгаа. Энэ ушар юун дээрэһээ тохёолдооб гэхэдэ, МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд хартаабха хуряалгын механизмуудта хүдэлхэ хүнүүдые хуряалгын урда тээ һургаагүй байшоо. Жэшээлхэдэ, МТС-эй «КДП» тракторта трактористаар дүршэл багатай хүн табигдаһан, мүн хартаабха малтадаг машинада хүдэлхэ машинист оройдоо табигдаагүй байба. Тиимэһээ хартаабха ургуулгын звеногой звеньевой Акулина Мильгунова тэрэ машинада түрүүшын үдэрнүүдтэ ажаллаһан аад, шадабари багатай тула, хартаабхын гурбанай нэгэ хубиие газартань орхидог байгаа. Иигэжэ хэдэн үдэр үнгэрһэн хойно трактортонь дүршэлтэй тракторист һуужа, агрегадай ажал нэгэ бага һайжарһан юм. Тэрэшэлэн хартаабха хуряалгын комбайн баһал бүтээсэ багатайгаар ашаглагдана. МТС-эй хүдэлмэрилэгшэдэй гэмээр тус агрегадта хүдэлмэрилхэ хүн бэлэдхэгдээгүй байшоо. Хартаабхын полидо гараһан сагһаа хойшо энэ комбайн ходо эбдэржэ, сагаа миин үнгэргэнэ. Гадна, колхозой правлени комбайнай гээһэн хартаабхые түүжэ абахын тула колхознигуудые гаргаагүй. Тиимэһээ хартаабха ехэхэнээр лэ орхигдоо. Тиихэдэ полиин захада обоологдоһон хартаабха хэдэн үдэр хээрэ хэбтэжэ, бороодо сохюулжа гутана. Энэ колхоз овощь хуряалгые мүнөө хүрэтэр дүүргээдүй байһаар.

Тэрэшэлэн Маленковой, Димитровой нэрэмжэтэ, «Улаан-Эрхирик» колхозууд овощной культурануудайнгаа оройдоо хахадыень хуряагаа.

Иимэ байдал саашадаа яажашье тэсэшэгүй. Эндэхи колхозууд ба МТС-үүд хартаабха болон овощь хуряалгые энэ гэһээр дүүргэхын тула машина техникые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха, бүхы хүсэеэ элсүүлхэ ёһотой.

А. Дмитриев.

Аймаг соогоо түрүүлэн

Прибайкальска аймагай «Путь к коммунизму» колхоз аймаг соогоо түрүүн хартаабхаяа малтажа дүүргэбэ. Тус колхозой хартаабха ургуулагшад эдэ үдэрнүүдтэ гүрэндэ уялгата ёһоор болон МТС-эй хүдэлмэриин түлөө хартаабха тушааха түсэбөө дүүргэжэ байна. Энэ колхоз мүнөө жэл нёдондонойхидо орходоо хоёр дахин ехэ хартаабха дээшэлүүлэгдэһэн сэнгээр гүрэндэ худалдаба. Иигэжэ гүрэнтэйгөө тоосохотойгоо хамта 1956 оной тарилгын үрэһэ хүрэнгэ һайн хранилищинуудта хадагалжа захалаанхай. Гадна, хартаабхаар фуражна фонд байгуулагдана. Хартаабхын ехэнхи хубинь ниитын малай тэжээл болгогдохо юм. Энээнэй ашаар колхоз үнеэдһээ бүри ехэ һү һаадаг болохо, гахайнуудые бүхэли жэлдээ шахажа таргалуулдаг болохо байна.

Тус колхозой хартаабха хуряалгада Улан-Удэ городой Пригороднэ районой 12-дохи дунда һургуулиин 8-дахи «З» классай һурагшад горьтой туһаламжа үзүүлээ. Энэ һургуулиин багша нүхэр Орловскиин хүтэлбэри доро 36 һурагшад хорин үдэрэй туршада 21 га хартаабха эрхим шанартайгаар малтаба. Гадна, һургуулиинхид солоомо болон мэхиинэ суглуулгадань, силос даралгадань, мүн комбайнһаа ороһон таряа шэрэлгэ ба сэбэрлэлгэдэнь колхоздо али болохоор туһалаа. Колхозой правлени һурагшадта баясхалан хүргэбэ.

Г. Ильин.

Республикын аймагуудта ороһото культурануудые, хартаабха хуряалгын, солоомо һүрилэлгын ябаса тухай октябриин 1-нэй мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Ороһото культуранууд (хуряагдаһаниинь)	хартаабха (хуряагдаһаниинь)	овощь (хуряагдаһаниинь)	Солоомо һүрилэлгэ
Иволгын	100,0	98,5	69,2	46,0
Прибайкальска	97,9	97,0	72,8	57,0
Кударын	97,2	85,9	85,7	22,1
Баргажанай	96,7	87,3	61,9	38,3
Кяхтын	96,0	86,2	61,7	8,4
Тарбагатайн	94,9	92,7	38,0	28,8
Түнхэнэй	92,8	92,3	67,3	49,7
Бичурын	92,3	85,6	65,1	9,1
Мухаршэбэрэй	91,3	87,8	55,0	21,8
Сэлэнгын	88,8	67,3	57,9	29,7
Курумканай	86,8	98,8	69,2	28,2
Закаменай	86,3	83,5	65,8	43,0
Б.-Кударын	85,7	85,1	43,6	25,0
Хориин	84,2	92,2	65,7	—
Кабанскын	82,3	69,3	41,6	57,8
Яруунын	78,5	93,0	34,1	9,3
Ториин	68,2	56,8	63,8	2,8
Зэдын	66,9	80,2	83,3	20,2
Хэжэнгын	63,9	71,1	85,1	57,5

* * *

Мүнөөдэр толилогдоһон мэдээн дээрэһээ харахада, ороһото культуранудай, хартаабхын, илангаяа овощиин хуряалга аргагүйгөөр унжагайраа. Хэжэнгын, Зэдын, Ториин аймагуудай олон колхозуудта ехэ талмайда таряаниинь хуряагдаагүй байһаар. Гэбэшье, эдэ аймагуудта ургаса хуряалгын ехээр удааруулагдажа байһан тухай оло дахин хэлсэгдэһэн, шүүмжэлэгдэһэн байгаа, теэд дурсагдагша аймагуудай партийна, советскэ органууд, машинно-тракторна станцинууд болон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд саг соонь зохихо хэмжээ абаагүй, бии байһан арга боломжоёо хүсэд хэрэглэжэ шадаагүй.

Мүн олон аймагуудай колхозуудта хартаабха, овощь хуряалга болошогүйгөөр унжагайруулагдана. Ториин, Хэжэнгын, Сэлэнгын, Кабанскын аймагуудай колхозуудта тариһан хартаабхын гурбанайнь нэгэ хубинь шахуу газар дороо байһаар.

Энэ жэлдэ республикын колхозууд шэмэтэ тэжээл багатай, силос дараха түсэбөө оройдоо 30-аад процент дүүргэнхэй. Ушар иимэһээ колхозууд бүхы аргаар шэмэтэ тэжээлээ нэмэрилүүлхэ ёһотой байгаа. Теэд тэжээлэй корнеплодуудые хуряалга даншье һаа муу. Байкало-Кударын, Зэдын, Хэжэнгын, Кяхтын, Хориин аймагуудай колхозууд корнеплодуудые оройдоо хуряажа эхилээдүй.

Солоомо, мэхиинэ хадаа манай эндэхи эрхэ байдалда малда һайн тэжээл болодог гээшэ. Тиимэһээ солоомые саг соонь хуряажа, һүрилжэ абахын тулада колхозууд болон МТС-үүд зохихо хэмжээ абаха ёһотой.

Мүнөө саг ошожо байна. Түрүүшын саһан ороо, газарай хүрэхэ саг ойртобо. Тиимэһээ колхозууд, мүн МТС-үүд ургаса хуряалгын бүхы хүдэлмэриие сүм дүүргэхэ, малай үбэлжэлгэдэ жэшээтэ һайнаар бэлэдхэхэ уялгатай.

Механизаторнуудай габшагай ажал

КЯХТА. **(Телефоноор абтаба).** Энэ жэлдэ Калининай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд Погранична МТС-эй механизаторнуудтай хамта оролдосотойгоор ажаллажа, хүдөө ажахын культуранудай һайн ургаса ургуулаа. Иимэ ургасаяа гээлтэ хоролтодо оруулангүйгөөр хуряажа абахын тула колхознигууд болон механизаторнууд энэ намартаа шангаар хүдэлмэрилөө.

Һаяхан нүхэр Самойловой хүтэлбэрилдэг тракторна бригадынхид таряанай һүүлшын гектарнуудые хуряажа дүүргээ. Уржадэр нүхэр Русановай хүтэлбэрилдэг нүгөө тракторна бригадынхид даажа абаһан участогаа хуряажа дүүргэбэ. Энэ хоёр бригада байгша ондо 1974 гектар таряа хуряаха байһан аад, 2011 гектар хуряажа, түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Гектар бүриһөө дунда зэргээр 9,5 центнер ургаса хуряаба.

Ток дээрэхи хүдэлмэри һайнаар эмхидхэһэнэй ашаар колхоз гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээд, мүнөө үрэһэ хүрэнгэеэ хаажа байна.

Таряа хуряалгые дүүргэһэн механизаторнууд һүүлэй үдэрнүүдтэ хартаабха, овощь хуряалгадань колхоздо туһална.

С. Андреев.

Молдавска ССР. Дубоссарска ГЭС. — ТАСС-эй фотохронико.

СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Югослави ошохоёо мордобо

Югославиин Арадай Федеративна Республикын Арадай Союзна Скупщинын уряалаар СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй Түрүүлэгшэ А. П. Волков түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй делегаци октябриин 3-да Югослави ошохоёо мордобо. Делегациин составта СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд— Н. Е. Авхимович, В. С. Балакина, П. Б. Быков, А. Ф. Гармашев, И. Т. Гришин, А. Л. Гуния, И. К. Замчевский, О. И. Иващенко, А. Е. Корнейчук, И. М. Кратенко, Н. Ф. Лыскин, Я. В. Пейве, Н. Э. Прошунин, М. Султанова, Е. А. Фурцева, А. Н. Шелепин гэгшэд ороно.

Внуковска аэродром дээрэ СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо А. А. Лебедев, СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведэй Түрүүлэгшын Орлогшо П. Г. Тычина, СССР-эй Верховно Соведэй депутадууд Ф. Ю. Беляускас, К. П. Горшенин, У. Кидирбаева, Н. А. Михайлов, А. Е. Петрушев, Д. Сеитниязов, А. С. Чутких, РСФСР-эй Верховно Соведэй депутадууд А. И. Опарин, В. И. Шипова, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министрын орлогшо Н. Т. Федоренко, КПСС-эй Московско городской комитедэй секретарь Е. И. Афанасенко, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь В. Е. Семичастный, ВЦСПС-эй секретарь В. И. Прохоров, Московско городской Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо Н. И. Бобровников, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Канцеляриин начальник Н. К. Козлов; СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Протоколой начальник Г. И. Фомин, СССР-эй МИД-эй Европейскэ IV таһагай даагшые түр зуура орлогшо П. Г. Крекотень, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Гадаадын Хэрэгүүдэй Министерствын харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, советскэ болон югославска журналистнууд делегациие үдэшөө.

Югославиин Арадай Федеративна Республикаһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Посол Д. Видич болон Посольствын дипломатическа түлөөлэгшэд мүн делегациие үдэшэлсөө.

(ТАСС).

Ажалай резервнүүдэй байгуулагдаһаар арбан табадахи жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан СССР-эй Ехэ театр соо болобо

Гүрэнэй ажалай резервнүүдые байгуулха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указай гараһаар арбан табан жэл гүйсэбэ. Энэ гайхамшагта үдэртэ зорюулагдаһан баярай суглаан ССР Союзай Ехэ театр соо октябриин 3-да болоо.

Ажалай резервнүүдэй һайндэртэ советскэ олонниитын түлөөлэгшэд, үйлэдбэриин новаторнууд, наукын болон техникын ажал-ябуулагшад, техническэ, ремесленнэ ба түмэр замай училищиин, ФЗО-гэй һургуулиин мастернууд ба һурагшад суглараа.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи ажалай резервнүүдэй Главна управлениин начальник Г. И. Зеленко элидхэл хэбэ.

Суглаан дээрэ ажалай резервнүүдэй хүдэлмэрилэгшэд болон һурагшадта хандажа ВЦСПС-эй секретарь В. И. Прохоров, ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь В. Е. Семичастный, КПСС-эй МК-гэй секретарь Н. Ф. Игнатов ба бусад амаршалгын үгэнүүдые хэлээ.

Удаань ажалай резервнүүдэй һургуулинуудта һуража хүмүүжэһэн хүнүүд—мүнөө манай Эхэ ороной солото хүнүүд: Бакудахи № 6 олзоборилгын ахалагша инженер, Сталинска шангай лауреат М. Д. Бедирханов, Гүрэнэй 1-дэхи подшипниково заводой токарь К. Дрожжина ба бусад үгэ хэлээ.

Һурагшадай үмэнэһөө ремесленнэ училищада хүмүүжэгшэд В. Гузилов болон М. Прохорова гэгшэд үгэ хэлээ. Тэдэнэр хүдэлмэришэн ангиин залуу үеын тухай анхарал оролдолгын түлөө Коммунистическэ партида ба Советскэ правительстводо халуун баясхалан хүргөө.

(ТАСС).

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Ойлгууламжын хүдэлмэриие үдэр бүри ябуулха

Яруунын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организаци колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэри һулаар ябуулна. Тус партийна организацида 37 коммунистнууд тоологдоно. Мүн комсомольско организацинь гуша гаран гэшүүдтэй юм. Тиихэдэ тус колхоздо дээдэ һургуулитай зоотехник, хоёр агроном, хоёр медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд, дүрбэн багшанар хүдэлмэрилнэ. Иимэ ехэ хүсэтэй байгаад тус колхозой партийна эхин организаци, тэрэнэй секретарь нүхэр Б. Ц. Цыренов үргэн ниитэ колхознигуудай дунда ниитэ-политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри хэр зэргээр ябуулна гээшэб гээд асууха болоо һаа, тон хангалтагүй байна.

Ажахын ямар нэгэн кампаниие амжалтатайгаар үнгэргэлгэ хадаа ниитэ-политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэриин һайнаар ябуулһанһаа нилээд дулдыдаха байна. Гэбэшье, тус колхоздо энээнэй удхашанарые ойлгоногүй гэхэ гү, али энэ шухала хүдэлмэриие тооногүй гэжэ сэхэ хэлэмээр байна. Эндэхи агитколлектив хүдэлмэрилнэгүй шахуу, ажалай журам ба эмхидхэлые һайжаруулхын түлөө тэмсэл һулаар табигданхай, социалистическэ мүрысөөн ёһо тэдыгээр эмхидхэгдэнхэй.

Жэшээ болгон Исингэ нуурай эрье дээрэхэнэ байратай Хорнихоогой бригада абажа харая. Эндэ колхозой таряанажалай бригадынхид, Сосновско МТС-эй механизаторнууд, хамтадаа табн гаран хүнүүд хүдэлмэрилнэ. Теэд эндэ хүдэлмэрилэгшэд сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ аргагүйдэнэ. Эндэ гансал радиоприёмник тодхогдонхой. Улаан булан эмхидхэгдээгүй, столово байлгаха тусгаар. гэр, банишье баригдаагүй байна. Хүнүүдэй байха һайн байра түхеэрэгдээгүй байһаар. Мүн баһа эндэ нэгэшье уряа лозунг, плакадууд байхагүй, хушалтагүй стол дээрэнь шэгшэг зэхаяа хахаршаһан хуушан хэды журнал, газетэнүүд лэ хэбтэдэг.

Агитколлективэй хүдэлмэрилдэггүй дээрэһээ агитаторнуудшье ябадаггүй, лекци, һонирхолтой хөөрөөн, уншалгашье болоногүй. Эндэ мүрысөөнэй, дүн гаргадаг показателиин доскашье үгы, ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһан» гэхэ мэтэ орой гаргагдадаггүй байна.

Саарһан дээрэ нэрэ зүүһэн агитаторнууд эндэ яһала олон юм. Теэд тэдэнэй нэгэниишье даалгагдаһан участогуудта агитационно хүдэлмэри ябуулдаггүй байна. Жэшээлхэдэ, Хорнихоогой полевой стан дээрэ байһан агитаторнууд, комсомольско организациин секретарь В. Самбуев, парторганизациин бюрогой гэшүүн Х. Цыренжапова ба бусад нэгэшье хөөрэлдөө, уншалга үнгэргөөгүй байһаар.

Партийна бюрогой гэшүүн, эхин һургуулиие даагша Д. Эрдынеев ниитэ-политическэ хүдэлмэриин иимэ муу байһанда зэмэтэй. Юундэб гэхэдэ, нүхэр Эрдынеев энэ хүндэтэй, харюусалгатай хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандажа, агитаторнуудай хүдэлмэриие хүтэлбэрилнэгүй. Агитколлективэй хүдэлмэриин түсэб һара бүхэндэ табигдадаггүй, агитаторнуудай семинар тон үсөөн үнгэргэгдэдэг байна. Тиихэдэ колхозой партийна организаци, тэрэнэй секретарь нүхэр Цыренов Базар Цыренович энэ ехэ дутагдалнуудтай эбсэшөөд, һанаа амархан ябадаг, ниитэ-политическэ хүдэлмэриие һайжаруулан табиха гэжэ оролдолго гарганагүй.

Гансашье полевой стан дээрэ бэшэ, мүн баһа малшадай дунда ниитэ политическэ хүдэлмэри муугаар табигданхай гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Илангаяа харуулан ойлгуулха агитаци, социалистическэ мүрысөөн муугаар эмхидхэгдэнхэй. Жэшээлхэдэ, малажалай продуктнуудые абалга 1960 он болотор хоёр, хоёр хахад дахин ехэ болгохо тухай партиин ЦК-гэй январска Пленумэй тогтоолой ёһоор хараалан абаһан хэмжээ ябуулгануудаа харуулһан диаграмма, плакадууд хомор, тиихэдэ колхозой правлениин конторо соо үлгөөтэй показателиин доска дээрэ малшадай ажалай дүнгүүд бэшээтэй болобошье, тэдэнэй зариманиинь таба, долоо, найман һарынхяар бэшээтэй.

Тиигэжэ эндэ ниитэ-политическэ хүдэлмэриин тон һулаар ябуулагдадаг дээрэһээ тус колхоз таряа хураалгын хүдэлмэриие ехээр унжагайруулжа, шанар муутайгаар үнгэргэжэ байна. Мүнөө хүрэтэр таряа хадалгаяа дууһаадүй юм. Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэл тон муу. Тиихэдэ тус колхоз үнеэнһээ һү һаалгаар аймаг соогоо һүүлшын һуури эзэлжэ ябанхай, хонин бүриһөө 1560 грамм нооһо хайшалһан, энэнь нёдондо жэлэйхиһээ бага юм. Саашадаа иимэ байдалтай эбсэжэ болохогүй.

Ц. Дандаров.

Агитаторай блокнодой 17-дохи номер

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой пропаганда ба агитациин таһагай «Агитаторай блокнодой» ээлжээтэ номер хэблэлһээ гараба.

Хөөрэлдөө хэхэ материалнууд соо: Н. Дорофеевэй, Н. Сордохоновой—«Ниитынгээ малда үбһэ тэжээл нэмэжэ бэлдэе», К. Петровой—«Хүдэлмэриин ябасые ба шанарые дээшэлүүлгэ, өөрын үные доошолуулга—советскэ барилгашадай нангин уялга мүн», И. Можиной—«Гүрэнэй түсэб—предприяти бүхэнэй эрхэ бэшэ дүүргэхэ уялгань», М. Юрьевэй—«Хитад арадай агуухэ һайндэр» гэһэн статьянууд хэблэгдэнхэй.

Түрүү дүй дүршэлэй трибунада: П. Скобловой—«Гүрэндэ түсэбһөө гадуур 2000 кубометр модо үгэе», «11 һарын турша соо үнеэн бүриһөө 3600 литр һүн һаагдаба» гэһэн статьянууд толилогдобо.

Естественно-научна темэнүүдээр хэдэн статьянууд хэблэгдэбэ.

Справочна таһагта «Парламентнуудай хоорондохи союз» гэжэ статья хэблэгдэһэн байна.

КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ

Эршэтэ ажалай хүсэн

Улан-Удын модоной завод. Эндэ оньһото station...

Улан-Удын модоной завод. Эндэ оньһото станогууд болон машинанууд эдэ үдэрнүүдтэ түхэреэн сүүдхэ соо хүдэлнэ. Уһанһаа гаргагдажа эрье дээрэ обоологдоһон модонуудһаа тэбэри хүрэшэгүй модо транспортёроор хюрөөдэлгын рамануудта абаашагдана. Тэндэ хүрэжэ ерэхэтэйгээ сасуу тэдэ модонууд орой руугаа шуу эсхүүлэн, барилгада хэрэгтэй хабтагай, брус болон гаргагдана. Хюрөөдэлгын цехһээ бэлэн болоһон продукци мүн лэ ходо складуудта абаашагдана. Бэлэн болоһон материал эндэһээ вагонуудта ашаалагдан хүдөө ажахын машина, автомобиль болон вагон бүтээлгын заводуудта эльгээгдэдэг байна. Иигэжэ Бурят-Монголой модошодой бэлэдхэһэн продукци оронноймнай олон заха хизаарнуудта эльгээгдэнэ.

Заводой коллектив КПСС-эй ЦК-гэй XX съездын хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсаһаар 3 һара болобо. Нормоёо үлүүлэн дүүргэгшэдэй тоо үдэр ерэхэ бүри улам олошорно. Тэдэнэй нэгэн эрхим рамщик Григорий Ермолаев болоно. Энэ нүхэр рамщигаар тиимэшье олон жэлдэ хүдэлмэрилөөгүй аад, мэргэжэлээ гүйсэд һайнаар шудаланхай юм. Модо хюрөөдэлгэ дээрэ ажалай үндэр үрэ дүн туйлахын тулада оньһото машинаяа гүйсэд шудалха хэрэгтэй. Нүхэр Ермолаев энээниие һайнаар мэдэдэг туладаа хүдэлмэридөө үүсхэлтэйгөөр хандажа, нормоёо хэдэн дахин үлүүлэн дүүргэдэг байна. Бишыхан тэргэнүүд дээрэ ашагдаад ерэһэн модонуудые зааханшье байлгангүйгөөр хюрөөдэ сэхэ оруулхын тулада хойто тэргыень саг соонь мулталан абажа, рамын хооһоор хүдэлхэ ябадал нэгэтэшье гаргадаггүй байна. Шадабари мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлдэг дээрэһээ нүхэр Ермолаев халаан соо 55 кубометр модо хюрөөдэхэ нормоёо 130 кубометртэ хүргэнэ. Тэрэнэй үйлэдбэрилһэн продукцинь гансахан эрхим шанартай байдаг.

1953 ондо СССР-эй ой модоной промышленностиин министерство ба тус промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай ЦК энэ новаторые «Эрхим рамщик» гэһэн значогоор шагнаһан байна.

Тэрэшэлэн рамщигууд Илья Павлов, Павел Никифоров гэгшэд баһал үндэр бүтээсэтэ ажалаараа мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябалсана. Байгша оной үнгэрһэн 8 һара соо тэдэнэр тус бүридөө 2000 гаран кубометр модо хюрөөдэһэн байна. Эдэ рамщигууд иимэ амжалта хайшан гээд туйлааб гэхэдэ, ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилдаг, уралан нарижуулгын дурадхалнуудые бэелүүлэн, машина зэмсэгүүдэйнгээ бүтээсые дээшэлүүлдэг байна.

Модоной заводой хүдэлмэришэд КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэриие бодото дээрэнь бэелүүлэн, үйлэдбэриингөө талмайе үргэдхэнгүйгөөр, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлээ улам шангадхана. 1950 онойхитой жэшэбэл, заводой продукци үйлэдбэрилгэ 90 мянган кубометрээр ехэ болоо. Валовой продукци үйлэдбэрилгэнь хоёр дахин дээшэлээ. Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэйнгээ ашаар, заводой хүдэлмэришэд сентябриин 27-до продукци үйлэдбэрилхэ 10 һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Д. Аюшеев.

Амжалтаяа арьбадхана

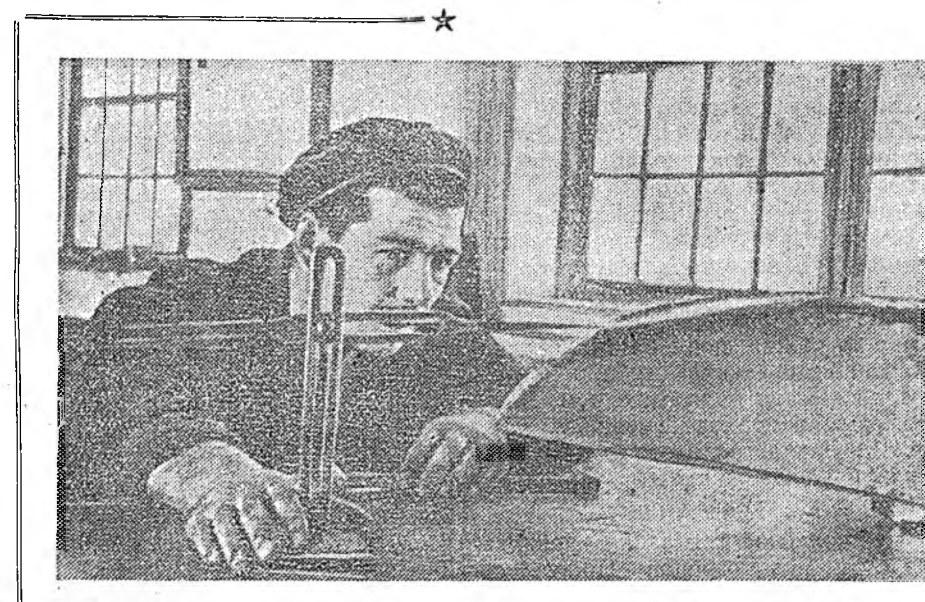
Партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдээр зоригжоһон Галуута- Нуурай рудоуправлениин хоёрдохи шахтын горнягууд КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Горнягууд ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ зорилгоор ажалайнгаа эмхидхэлые һайжаруулха, машина зэмсэгүүдээ дүүрэн хүсөөрнь ашаглахые оролдоно. Жэшээлхэдэ, коммунистнууд нүхэд Бондарев, Делягин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд шулуу нүүрһэ малталга дээрэ өөһэд хоорондоо мүрысэжэ, ажалай үндэр показательнуудые туйлана. Нүхэр Бондаревой бригада сентябрь һара соо малталгаяа 70 метртэ хүргэһэн байна. Нормонь 40 метр байгаа. Иигэжэ тус бригада цикличностиин нормые 119 процент, техническэ нормоёо 150 процент дүүргэнэ. Нүхэр Делягинай хүтэлбэрилдэг бригада зэмсэгүүдээ шадамараар хэрэглэжэ, һара бүридэ 92 погонно метр малтан, техническэ нормоёо 116 процент дүүргэнэ.

Коммунистнуудай жэшээгээр комсомолец нүхэр Айсуевай бригада мүн лэ һайнаар хүдэлмэрилнэ. Тус бригада нээгдэмэл уурхайһаа нүүрһэ малтаха зуураа, түсэбөө ходо үлүүлэн дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, сентябрь һара соо түсэбһөө гадуур 2500 гаран тонно нүүрһэ малтаба. Нүхэр Петровой хүтэлбэрилдэг наволоотбойщигуудай бригада августын даалгабариие 135 процент дүүргэжэ, 392 тонно нүүрһэ түсэбһөө гадуур малтаһан байгаа һаа, сентябрь һара соо бүри ехэ амжалта туйлажа шадаа.

Энэ шахтын олохон шахтёрнууд нүүрһэ малтаха табанжэлэйнгээ түсэбые үни хада дүүргээд, 1956 оной түсэбөөр хүдэлмэрилжэ байна. Эдэ түрүүшүүлэй тоодо врубмашинист нүхэр Петрусенко, проходчик Тучинов, бурильщик Алиев болон бусад оролсоно. Шахтын коллектив КПСС-эй XX съездые ажалай бүри ехэ амжалтануудтайгаар угтаха гэжэ шиидээд, энэ һанал хүсэлөө ажал хэрэг дээрээ бодотоор бэелүүлжэ байна.

Б. Ширеторов,
манай корреспондент.

Улан-Удын судна заһабарилгын заводой механическа цех юһэн һарынгаа түсэб үлүүлэн дүүргээд, КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ жэлэйнгээ ба табадахи табанжэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид, Советскэ Конституциин үдэр—декабриин 5 хүрэтэр дүүргэхэ уялга абаба. Энэ цех соо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаашадай нэгэн—слесарь Герман Иванович Дмитриев үдэр бүри хоёр нормо дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Дмитриев ажаллажа байна.

А. Мантасвай фото.

ТЕХНИКЫЕ БҮТЭЭСЭ ЕХЭТЭЙГЭЭР ХЭРЭГЛЭХЫН ТҮЛӨӨ ТЭМСЭЛ

Заиграйн аймагай модо бэлэдхэлэй предприятинууд жэл бүри шэнэ техникэ болон механизмуудые олоор абажа байдаг. Мүнөө эндэхи предприятинуудта модо бэлэдхэлэй хүдэлмэри гүйсэд шахуу механизацилха арга боломжонууд бии.

Модо бэлэдхэлэй предприятинуудай партийна эхин организацинууд энэ техникые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахын тула эмхидхэлэй болон партийно-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, үйлэдбэриин түсэб үлүүлэн дүүргүүлхын түлөө тэмсэнэ. Мүнөө аймагай табан томо леспромхозуудай дүрбэниинь модо бэлэдхэхэ 8 һарынгаа түсэбые бүхы талаарнь дүүргэнхэй. Эдэ предприятинуудай тоодо Баруун-Тарбагатайн, Эрийскэ, Хандагатайн ба Черемуховско леспромхозууд оролсоно.

Машина механизмуудые бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ ба хүдэлмэришэдэй ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар Эрийскэ леспромхозой партийна организаци һүүлэй үедэ нилээд хүдэлмэри хэһэн байна. Тус парторганизациин хүдэлмэриин һайшаалтай юумэнииинь юун бэ гэхэдэ, профсоюзна болон комсомольско организацинуудаа шадамараар залан хүтэлбэрилдэг, тэдэнэй гаргаһан үүсхэлые үргэнөөр дэмжэдэг байна.

Партиин Центральна Комитедэй июльскэ Пленумэй боложо үнгэрэмсөөр леспромхозой коммунистнууд хамтынгаа суглаан дээрэ предприятиингаа арга боломжонуудые элирүүлжэ, техникые бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар хэмжээ абаһан байгаа. Һүүлээрнь эндэхи профсоюзна организаци гэшүүдэйнгээ суглаа зарлажа, мүн эдэ асуудалнуудые зүбшэн хэлсээд, бии байгаа механизмуудаа бултыень һайнаар хэрэглэхын түлөө мүрысөө дэлгэрүүлхэ гэжэ шиидэһэн юм. Тиигээд леспромхозой тракваристнууд, шофёрнууд, электрохюрөөгэй мотористнууд болон бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалистическэ мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрһэн байна.

Партийна организаци социалистическэ мүрысөөндэ хабаадагшадай урма хэшээлые дээшэлүүлхые оролдоно. Механизаторнуудай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдаа, илангаяа харуулан ойлгуулха агитаци һайнаар табигдаһан байна. Техническэ плакадууд болон уряа лозунгнууд леспромхозой модо бэлэдхэлэй пунктнуудтахи гаражууд, доодо складууд болон хамтын байрануудсоо олоор үлгэгдэһэн юм.

Модошодой дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ коммунистнууд болон комсомолецууд түрүү һуури эзэлжэ, бэшэ хүдэлмэришэдтэ үльгэр жэшээ харуулдаг байна. Жэшээнь, коммунистнууд-шофёрнууд Ельгин, Неупокоев гэгшэд үдэр бүри 40—45 кубометр модо дээдэ складһаа доодо склад хүрэтэр шэрэдэг болоо.

Коммунистнуудай жэшээгээр партийнабэшэ хүдэлмэрилэгшэд ажалайгаа бүтээсые дээшэлүүлнэ. Хэдэн олон механизаторнууд үдэрэйнгөө нормые үлүүлэн дүүргэдэг боложо, түрүүшүүлэй зэргэдэ оролсоо. Жэшээнь, шофёр А. Котельников «ЗИС—151» маркын автомашинаар август һара соо 460 кубометр модо дээдэ складһаа доодо склад хүрэтэр зөөхэ түсэбтэй байһан аад, 640 кубометр шэрэжэ, Коммунистическэ партиин XX съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлжэ гараа.

Мүн доодо складуудта автомашинаар асарагдаһан модо буулгаха, эндэ богони болгогдожо тайрагдаһан модо платформонуудта ашаха хүдэлмэринүүд автопогрузчигуудаар хэгдэдэг боложо, хүдэлмэришэдэй ажал ехээр хүнгэрһэн байна. Тиимэһээ механизаторнууд автопогрузчигуудай бүтээсые улам бүри дээшэлүүлхын тула оролдолго гаргана. Мүн леспромхозой тракторна парк, электрохюрөөнүүд, электростанцинууд нилээд һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэгдэдэг болонхой.

Леспромхозой коллектив парторганизациингаа хүтэлбэреэр механизмуудые бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхын түлөө тэмсэжэ, модо бэлэдхэхэ, таллуулха, шэрэхэ ба ашаалха түсэбүүдээ һара бүри үлүүлэн дүүргэдэг болонхой. Жэшээнь, леспромхоз август һара соо модо бэлэдхэхэ ба таллуулха түсэбөө 104 процент, модо шэрэхэ, түсэбөө—100 процент дүүргэһэн байна.

Техникые дүүрэн хүсөөрнь ашаглаха талаар Черемуховска леспромхозой партийна организаци (секретаринь нүхэр П. Мигулян) һүүлэй үедэ ехэ оролдолго гаргана. Урдань энэ леспромхоз гээгдэнги предприяти байһан юм. Энээнэй гол шалтагааниинь юун байгааб гэхэдэ, механизмууд муугаар хэрэглэгдэдэг, ажалай эмхидхэл тон һула байһан юм.

Леспромхозой коммунистнууд КПСС-эй ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, предприятиингаа дутуу дунданuудые элирүүлжэ, тэдэниие усадхаха талаар хэмжээ абаһан байна. Предприятияа гээгдэлһээ гаргахын тула коммунистнууд эгээн түрүүн мастерска участогуудта модо бэлэдхэхэ хүдэлмэриие шэнэ аргаар — цикличностиин графигаар эмхидхэхэ гэжэ шиидэһэн байгаа. Коммунистнууд партийна суглаанай шиидхэбэриие дүүргэлтэ болгон нүхэр Копач, Белых гэгшэдэй мастерска участогуудта энэ графигые нэбтэрүүлһэн байна. Энээнэй ашаар модо бэлэдхэхэ, таллуулха, шэрэхэ хүдэлмэринүүдэй хоорондо таһалдал гарахаяа болижо, механизмууд бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэгдэдэг болоо. Хэрбээ жэлэй түрүүшын квартал соо механизмуудые ашаглалга 50 процент болоһон һаа, мүнөө 100 процент хүрэһэн байна.

Модо бэлэдхэл дээрэ техникые бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ талаар коммунистнууд нүхэд А. Самсонов, С. Шульгин болон бусад эрхим амжалта туйлажа, бусад механизаторнуудта жэшээ харуулһан байна.

Леспромхозой коллектив партиин ЦК-гэй июльскэ Пленумэй шиидхэбэринүүдээр зоригжон июль, август, сентябрь һаранuудта ехэ дэбжэлтэтэйгээр ажаллаба. Тиин түсэбөө һара бүри 150—170 процент дүүргэжэ, гээгдэлһээ гараһан юм. Мастер Белых гэгшын участок илангаяа бэрхээр ажаллаа. Мүнөө энэ участогай коллектив дүрбэдэхи кварталайнгаа түсэбөөр ажаллажа байна.

Гэхэ зуура, зарим предприятинуудай парторганизацинууд техникые һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха хэрэгые тоодоггүй, энэ хэрэгтэ хайша хэрэгээр хандадаг байха юм. Жэшээ болгон Шулуутайн леспромхозой парторганизациин хүдэлмэриие абаад үзээе. Тус парторганизацида 100 гаран коммунистнууд тоологдоно. Леспромхозой гурбан томо пунктнуудта партийна группанууд эмхидхэгдэһэн юм. Гэбэшье, партийна организаци машина механизмуудые һайнаар ашаглажа бүтээсыень дээшэлүүлхэ талаар эмхидхэлэй болон партийно-политическэ хүдэлмэри тон хангалтагүйгөөр ябуулна. Эндэхи олон коммунистнууд ажал дээрэ түрүү үүргэ дүүргэдэггүй, партийно-политическэ хүдэлмэридэ эдэбхи гаргадаггүй байна. Жэшээнь, коммунистнууд нүхэд Газизов, Хомутников, Орленко, Зоря болон бусад ажал хүдэлмэридөө муугаар хандадаг, ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ хабаадалсадаггүй юм.

Леспромхозой профсоюзна, комсомольско организацинууд техникые зүбөөр хэрэглэхэ, шэнэ арга методуудые нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ һулаар хабаадалсана.

Партбюро, тэрэнэй секретарь нүхэр А. Дейненко коммунистнуудай гаргаһан үүсхэл оролдолгые заримдаа дэмжэдэггүй. Эгээл тиимэһээ коммунистнуудай үүсхэлээр эндэхи бүхы участогуудта нэбтэрүүлэгдэһэн түрүү арга—цикличностиин график саашадаа һайнаар хэрэглэгдэнгүй орхигдошоһон байна.

Партийно-политическэ болон эмхидхэлэй хүдэлмэриин муугаар табигдаһан дээрэһээ эндэ ажал хүдэлмэринь урагшагүйгөөр ябана. Леспромхоз гүнзэгы гээгдэлдэ оронхой.

Предприятинуудай партийна организацинууд эмхидхэлэй болон партийно-политическэ хүдэлмэриие үргэнөөр ябуулжа, техникые бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглаха ба ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ анхаралаа табиха ёһотой.

П. Леушин, КПСС-эй Заиграйн аймкомой эмхидхэлэй таһагые даагша.

Үбэлдэ бэлэдхэлые ... үдэрнүүдтэ дүүр...

Эмхитэйгээ... эхилһэнэй аша...

Үбэлэй үеын хүдэлмэри... мышленна предприятинууд... болзор соонь бэлэдхэхэ гээд... ла удхашанартай. Юуб гэхэд... приятияа һайнаар бэлэдхэ... лективүүд үбэлэй үедэ нэгэ... хүдэлмэрилхэ аргатай байл... мэһээ түмэр замай Улан-Уд... циин паровозно болон вагоно... нуудай хүдэлмэришэд үбэлдэ... хэлэй хүдэлмэриие ябуулжа... һээр үнинэй. Вагонно депогой... лектив үшөө июль һараһаа... хэлэй хүдэлмэриие эхилһэн... Мүнөө эндэ олонхи цехүүдын... лаалагдажа, заһабарилагдажа... рэнхэй.

Тус депогой модо дархан... цехтэ бригадир нүхэр Аф... үбэлдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри... дамараар хүтэлбэрилнэ. ... даажа байһан бригадынхид... листическэ мүрысөөндэ эдэ... гээр хабаадалсажа, цехынгээ... рые заһабарилха хүдэлмэри... густын 15-да сүм дүүргэжэ ... Мүнөө цехын гансахан байра ... лагдаад үбэлдэ бэлэдхэлэй ... ри хизаарлагдаа бэшэ, харин ... на зэмсэгүүд болон бүхы түхе... нүүдынь үбэлэй хүдэлмэридэ... болгогдоһон байна. Модо ... дэдэг ба харуулдадаг стано... моторнуудынь һэлгэгдээ. Хаб... нуудые хатаадаг сушилкада ... ри хэгдэһэн ба цех соохи ... сэбэрлэхэ тусхай вентиляци ... доһон байна.

Үбэлэй үедэ үйлэдбэридэ ... лэгдэхэ түүхэй эд болон бусад... сэлнүүдээр дутуу предпр... продукци гаргаха түсэбөө... болзор соонь дүүргэдэггүйнь ... жэ. Энээниие хараадаа абаа... гонно депогой хүдэлмэришэд... нуудые заһабарилхада ... тэй болохо модонуудые ... сагта хатаажа бэлэдхэһэн ... Тэрэ тоодо 150 кубометр ... бэлэдхэгдээ. Һаяхан ... үйлэдбэриин суглаан дээрэ ... үбэлдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэри... зэргээр дүүргэгдэжэ байһан ... асуудал хэлсэгдэбэ. Тус ... дээрэ дархашуулай бр... нүхэр Афонский, хүдэлмэриш... доленко, модошо дархашуул ... бин, В. Втаров гэгшэд предпр... үбэлдэ бэлэдхэлгэдэ һайнаар ... далсаһанайнгаа түлөө баяс... хүртэһэн байна. Мүнөө депогой... тийна, профсоюзна болон ... мольско организацинууд үбэ... лэдхэлые ойрын үдэрнүүдтэ ... хэ зорилгоор тусхай шалгалт... гэргэжэ, элирүүлэгдэһэн дут... нуудые түргөөр усадхахаар ажа... дэлмэрэе эмхидхэжэ байна.

Н. Кузн...

Гэр байраа дулаалнагүй

Уһан замай Байкало-селенг... техническэ участогай хүтэлбэ... шэд үбэлэй хүйтэнэй боло... урид хүдэлмэришэдэйнгөө гэр ... рануудые дулаалха ба заһаба... хүдэлмэриие унжагайруулжа ... Хүдэлмэришэдэй байрануудые ... барилга эхилһээр хэдэн һара ... бошье, зарим гэрнүүд мүнөө бол... заһабарилагдажа дүүрээдүй ... һаар.

Август һара соо техни... участогай хүдэлмэришэдэй ... бэрнин зүблөөн боложо, ... бэлэдхэлэй хүдэлмэриие хэл... байгаа. Тэндэ комендант ... Четковой хэлэһэнэй ёһоор уни... дүүргэгдээд байха ёһотой хүд... ринүүд элдэб шалтагаанууд дэ... унжагайржа байһан юм. ... нөө тэдэ дутагдалнууд ... усадхагдаагүй, зарим гэрнүүд... шэ болон сонхонуудай за... үшөөл дүүрээдүй. Тиихэдэ ... гэрнүүд муу шанартайгаар за... рилагдана. Жэшээнь, Водопо... ная үйлсэдэхи № 59 байрын гэ... муугаар дулаалагдаһан байна... һабарнин хүдэлмэриин муугаа... хидхэгдэһэн дээрэһээ сонхын р... нууд гэхэ мэтэнүүд шанар му... гаар хэгдэһэн байха юм.

Д. Балда...

Колхоздоо хирпи... сохино

Нүхэр Лю Юн-гун «Комму... колхоздо (Хэжэнгэ) хирпиисэ... далга дээрэ 15 жэл хүдэлмэри... Энэ нүхэр ажалдаа оролдосото... хандажа, колхоздо хэгдэжэ б... шэнэ барилганuудые һайн шана... хирпиисээр хангадаг юм.

Һаяхан Лю Юн-гун 15 мянга... пиисэ галдажа, колхоздоо түшэ...

А. Михай...

Г ДЭЭРЭ: «Судостроитель» гэжэ үдэр бүри гаргагдадаг ханын газетые хүдэлмэришэд уншажа байна.

Ф. Сорокиной фото.

Советскэ хүнүүдэй үдэр бүриин ажал тухай репортаж

Үдэр бүриин ханын газетэ

...үр эртэ, үдэрэй халаанай ...ложо байхада Улан-Удын ...барилгын заводой хоёр...ническа цехын үүдэндэ хо...той һэргэлэн хүнүүд олоо...ржа байдаг. Дээдэ заха...достроитель» гэжэ гоё һай...илэн бэшэһэн, зохидхо...эһэн витринэ тэндэ бай...витринэдэнь заводой пар...комсомольско ба профсоюз...ацинн үдэр бүриин ханын ...атай байдаг юм.

...бүриин «Судостроитель» ...н газетэ заводой коллек...да суутай болонхой. Үдэр ...идоор тоёогдоһон, удха ...анын газетын шэнэхэн но...дэлмэришэд уншаагүйдөө ...амардаггүй. Тиимэһээ тэ...достроителиимнай» мүнөө...мерто ямар һонирхолтой ...тухай бэшээб, гараһан ма...удаар ямар хэмжээнүүд ...жэ бэе бэеһээ асуудаг.

...етэ оройдоол байгша оной ...һүүл багһаа гаража эхи...үшынгээ үдэрһөө эхилээд ...гоо ажал хүдэлмэриин эм...жэгдээр ажаллахын ту...дэлмэришэдэй үйлэдбэриин...эринүүдые таһалгаряагүй...ргэхын ба үлүүлэн дүүргэ... тэрэ тэмсэжэ эхилээ. Га...удаһан дээрэ партиин XX ...хүндэлэлдэ дэлгэрһэн со...ческэ мүрысөөнэй түрүү...лэдбэридэ үшөө хэрэг... байһан резервнүүдые ..., бригаданудай, цехүүдэй ...бии байгаа дутагдалнуудые ...э, тэдэниие хайшан гэжэ ... гэһэн материалнууд гар....

...н редколлегиин состав 14 ...бүридэнэ. Тэдэнэр элдэбын ...элдэбын профессиин, ехэн...үүдэй, бригаданудай тү...д юм. Тэрэ тоодо механиче... мастер И. Гареев, инже... Корзенкова, лаборантка М. Черемшанцева ба бусад оролсоно. Редколлеги хадаа тусгаар баталагдаһан түсэбөөр хүдэлмэрилнэ. Үдэр бүриин газетын шэнэ номер бүхэниие гаргалгада редколлегиин хоёр гэшүүд хабаададаг. Тэдэнэр гаргаха үдэрэйнгөө номерто материалнуудые суглуулха, зураглан гоёохо даабаритай байдаг. Ханын газетэдэ бэшээшэд редколлегидэ ехээр туһа хүргэдэг. Тэдэ эдэбхитэдэй тоодо котельнэ цехын мастер В. Рыжук, слесарь В. Верескунов гэгшэд ороно. Мүн үнинэй хүдэлһэн, ажалай баян дүй дүршэлтэй хүдэлмэришэд үйлэдбэреэ улам хүгжөөхын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдодог, мүнөө ямар асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулхаб, ямар дутагдалнууд бииб, тэрэнээ хайшан гэжэ усадхаха ёһотойб гэхэ мэтэ асуудалнуудаар һанамжаяа газетэдэ бэшэдэг.

Мүнөө ханымнай газетэ котельщигүүдэй ба бусад цехүүдэй хүдэлмэришэдэй дунда дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй ябасые үргэнөөр харуулна. Нэгэ үедэ нүхэр Бирюковой бригадада ажалай журам һайса сахигдадаггүй, ажалайнь эмхидхэл муушаг байһанһаа болоно, бэшэ бригаданудһаа тэрэ гээгдэдэг болоо һэн. Тиихэдэнь ханын газетэ тэдэнэй дутагдалнуудые саг соонь тэмдэглэжэ, ямар аргаар энэ дутагдалые усадхаха тухай һанамжаяа бэшэһэн, тиигээд эдэ дутагдалнуудынь усадхагдаһан байна. Мүнөө В. Бирюковой комсомольско-залуушуулай бригада тус газетын туһаламжаар заводой эрхим бригаданудай нэгэниинь болоо.

Энэ үдэр бүриин ханын газетын туһаламжаар ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэлые заводой бүхы хүдэлмэришэд халан абажа, ажал хүдэлмэридөө хэрэглэдэг. Эндэ новаторнуудай түйлалта, ухаалан зохёолгын ба уралан нарижуулгын дурадхалнууд бэшэгдэдэг. Мүн заводто боложо байгаа шэнэ һонинууд бэшэгдэдэг. Газетэдэ гаргагдаһан статьянууд богонихон аад, һонирхомоор баримтануудтай, хүдэлмэришэдтэ ойлгосотой байдаг. Ажал хүдэлмэриингөө хажуугаар дээдэ ба тусхай дунда һургуулида һуралсадаг хүдэлмэрилэгшэд тухай газетын нэгэ номерто бэшэгдээ юм. Мүн зарим хүдэлмэришэд үдэшын һургуулида һуралсадаг. «Судостроитель» газетэ тэдэнэй жэшээгээр бусад хүдэлмэришэдэй һурахыень уряалдаг.

Энэ газетэ заводойнгоо хүдэлмэрилэгшэдэй гэр байрануудые үбэлдэ саг соонь бэлэдхэхэ, столовын хүдэлмэри һайжаруулха хэрэгтэ ехэ анхаралаа табидаг. Хүдэлмэришэдэй металл гамтайгаар хэрэглэхэ, ажалайнгаа журам шангадхаха ба хүдэлмэрилдэг газараа эмхитэй, сэбэрээр байлгахын түлөө мүн лэ газетэ тэмсэдэг.

Зарим хүдэлмэришэдэй ухаан бодолдо бии байгаа хуушан сагай үлэгдэлнүүдые усадхахын, тэдэнэй улам элүүр энхэ байдалтай болохын түлөө газетэ ехэхэн хүдэлмэри хэнэ. Архиншa, журам муутай, хуушан сагай элдэб үлэгдэлнүүдһээ хахасаагүй хүнүүд тухай сатирическэ статьянууд, карикатуранууд тус газетэдэ хэблэгдэдэг. Мүнөө заводой хүдэлмэришэдэй дунда архи намнадаг, забхай зайдан элдэб аашануудые гаргадаг ушар үсөөржэ байна.

«Ажал хүдэлмэриингөө дутагдалнуудые усадхахадамнай манай ханын газетэ ехээр туһална. Алдуу хэһэн хүниие тэрэ заһаруулдаг, залуу хүдэлмэришэдые хүмүүжүүлдэг хүмүүсэтэ зэбсэг мүн», — гэжэ хүдэлмэришэд хэлсэдэг болонхой.

Үдэр бүриин ханын газетэ заводой хүдэлмэришэдэй эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлгэдэ, ажалай журамые шангадхалгада туһална. Судна заһабарилгын завод 9 һарынгаа түсэбөө 118,2 процент дүүргэө. Тиихэдэ ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ түсэб 112 процент дүүргэө.

О. Березков.

Худалдаа наймаанай һонинууд

КОМИССИОННО ХУДАЛДАА НАЙМААН

КЯХТА. Аймпотребсоюзай хүдэлмэрилэгшэд КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлээд, хүдөө ажахын продуктнуудай комиссионно худалдаа наймаа һайнаар эмхидхэбэ. Тэдэнэр колхозуудһаа болон колхозниигуудһаа комиссионно условёор продуктнуудые абаад, худалдаа наймаа үргэнөөр эмхидхэнэ. Кяхта городто тусгаар эмхидхэгдэһэн комиссионно магазинда мяхан, талхан, овощь, һүн, алирһа-жэмэс ба бусад продуктнууд дэлгүүр дээрэхидэ орходоо холо химда сэнгээр худалдагдана.

Энэ магазин даагша нүхэр Шульгина хүдөө ажахын продуктнуудые бэлдэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Тиимэһээ тэрэнэй даажа байһан магазинда элдэб янзын продуктнууд хододоо элбэг байдаг. Мүн эд бараанай эрьесын талаар даалгабаряа холо үлүүлэн дүүргэдэг байна. Жэшээлхэдэ, август һарынгаа даалгабари 153 процент дүүргээ һэн. Тиин энэшье һарада тус магазин һайнаар хүдэлмэрилнэ.

ИВОЛГА. Аймагай центртэхи комиссионно худалдаа наймаанай магазин һайнаар хүдэлмэрилнэ. Энэ магазинда хүдөө ажахын элдэб продуктнууд ходо элбэг байдаг. Энэ магазиниие даагша нүхэр Загузина өөрөө колхозуудаар ябажа, колхозууд ба колхозниигуудһаа продуктнуудые комиссионно сэнгээр худалдан абажа бэлдэдэг юм. Ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ шадаһанай ашаар энэ магазин август һарынгаа даалгабари 170 процент дүүргэһэн байгаа.

АШААНАЙ ШЭНЭ МАШИНАНУУД

Улан-Удын автомобильна ажахынууд саг үргэлжэ шэнэ машинануудые абажа байдаг. Һаяхан Совхозуудай министерствын БМАССР-тэхи Управлени «ЗИС-5» маркын ашаанай 12 машина абаа.

Мүнөө тэдэнэй 10-ниинь Яруунын мяханай совхозһоо таряа зөөжэ байна. Тиин тэндэхи харгын хэды муу байбашье һаань, шэнэ машинанууд 48 час соо (400 километр) Ярууна ошоод ерэнэ.

Совхозуудай министерствын БМАССР-тэхи Управлени республикын бүхы совхозуудые машинаар хангаха байна.

ТҮСЭБҺӨӨ ГАДУУР 30 МЯНГАН ТҮХЭРИГ

Мария Алексеевна Янина Улан-Удын кооперативна худалдаа наймаанай хүдэлмэришэдэй дунда эрхим ажалаараа суурхана. Тэрэнэй даажа байдаг комиссионно 5-дахи магазинһаа городой ажалшад мяха, һү, тоһо, мёд, овощь ба бусад продуктнуудые элбэгээр худалдан абадаг юм.

Нүхэр Янина Заиграйн аймагай «Улаан-Эрхирик» колхозой правленитэй ба тус колхозой колхозниигуудтай нягта холбоо барисаа байгуулланхай. Тиин энэ колхозойхид үлүү гараһан продуктнуудаа магазинда комиссионно сэнгээр тушаадаг байна. Нүхэр Янина хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэһэнэй ашаар эд бараанай эрьесын түсэбые хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, сентябриин 20 болотор һарынгаа даалгабариие 101 процент дүүргээд байна.

Теэд нүхэр Янина сентябриин эсэс болотор түсэбһөө гадуур үшөө 30 мянган түхэригэй продуктнуудые худалдаха уялга абаад, тэрэнээ һайнаар дүүргээ.

Д. Колмаков.

Зондоо хүндэтэй фельдшер

Хаанаһаашьеб һая орожо ерээд байһан янзатай, тангалай хээтэйгээр нэхэгдэһэн шэнээргэ боро пальтотой, шара ногоон фуражка малгатай нэгэ үбгэжөөл медицинскэ пункт соо шкафай үүдэ нээжэрхёод, жэжэхэн шэлтэй олон эмүүдые энэ тэрэ карманһаа гарган, тэдэнэй табсан дээгүүр гаршаг гаршагаарнь табисагаана. Хараха янзада ехэ сүлөөгүй, юушьеб шэбэнэн аман соогоо дуугарна.

Тэрэ үбгэнэй түхэл шарайе ажаглан харахада нарин нягта, хэһэн ажалдаа ехэ шуналтай, тэндэ юунэйшье боложо байһаниие ойндоо абанагүй хэбэртэй.

Дүшэн табан жэл соо эмнэлгын газарта хүдэлмэрилжэ, тэрэнэй үзүүлһэн туһаламжын ашада хүртэһэн хүнүүд манай республикада, илангаяа Тори, Зэдэдэ олон. Архип Емельянович Орловые танихагүй хүн эдэ хоёр аймагта хомор байха.

45 жэлэй саада тээ 1910 ондо тэрэ үедэ сэрэгэй алба хэжэ байха зуураа, Архип Емельянович Ашхабад городто сэрэгэй фельдшерскэ һургуули дүүргэһэн байгаа.

—Хайшан гээд, ямар һургуулитай байһан аад, фельдшерскэ һургуулида оробот,—гэжэ асуухада:

—Урдань һураха гээшэ хэсүүтэй байһан юм,—гээд бодолгото болон нэгэ хэды абяагүй зогсоно. Үгытэй таряашанай хүбүүн байһан тэрэ хадаа багадаа Тамбовско областиин Шуруново тосхондохи земскэ һургуули дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр түмэр замай һургуулида һураһан байгаа. Тиигэжэ фельдшерскэ һургуулида һураха аргатай болоһон байха юм. Нэгэтэ тэндэ һуража байхадаа госпитальдо аргалуулжа байһан солдадуудай дунда революционно хүдэлөөнэй боложо байһан тухай хөөрэлдөө хэжэ байтараа баригдаад, гурбан һара соо ганса хүнэй һуудаг түрмэдэ хаагдаһан байна.

Аму-Дарьинска флотилида, Красноводско түмэр замай амбулаторидо, судебно-медицинскэ болон бусад газарнуудта хэдэн жэл соо хүдэлөө. Дэлхэйн нэгэдэхи дайнай үедэ сэрэгэй албанда татагдажа, 1917 он хүрэтэр сэрэгэй-полевой санитарна поезддо ажаллаа.

Агуухэ Октябрьска Социалистическэ революциин илан мандаһанай һүүлээр 1929 он хүрэтэр оронойнгоо олон городуудта арад зониие аргалха хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһэн байха юм.

1929 онһоо, хорин зургаа-долоон жэлэй туршада Зэдэ, Торин аймагуудта ажаллана. Эдэ аймагуудай Сэлэнгын аймагай мэдэлдэ байхадань, Гэгээтын врачебнэ участогые даагшаар хүдэлөө. «Тэрэ үедэ эдэ хоёр аймагай территори дээрэ врачебнэ гансахан участок байһан юм» гэжэ Архип Емельянович хөөрэнэ. Бүхы энэ хоёр аймагые дүүрэн ябажа аргалга хэдэг байгааб. Мүнөө тосхон бүхэндэ шахуу медицинскэ пункт бии болоо ха юм.

Зэдын аймагай тогтоходо Петропавловкын амбулаториие даагшаар, удаа тээнь аймагай элүүрые хамгаалха таһагые даагшаар олон жэл соо хүдэлөө.

1943 ондо республикын Элүүрые хамгаалха министерствын приказаар нүхэр Орлов Торин больницые даагша болгогдоһон байха юм. Удаань Торин аймагай элүүрые хамгаалха таһагые даагшаар хүдэлмэрилбэ. Мүнөө Архип Емельянович эндэхи эмнэлгын нэгэ пунктые даагшаар ажаллажа байна.

Олон жэл соо оролдосотой һайнаар ажаллажа, арад зондоо хүндэтэй болоһон энэ фельдшер 1936 онһоо хойшо таһалгаряагүй аймагай Соведэй депутат юм. Һунгагшадайнгаа урда ходо тоосоогоо хэжэ, ябуулһан ажал хүдэлмэри тухайгаа хөөрэжэ үгэдэг байха юм.

Архип Емельяновичын үбсүүндэ Ленинэй орден, «1941—1945 онуудта Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай үедэ шэн габьяатайгаар ажаллаһанай түлөө» гэжэ медаль яларна. БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй хэдэн Хүндэлэлэй грамотанууд фельдшерэй алдарта ажалай амжалтые магтана.

Хүдөөгэй медицинскэ фельдшер А. Е. Орлов эндэ хүдэлмэрилжэ байха зуураа заочноор һуралсажа, Иркутска медицинскэ институдай хоёр курса дүүргэһэн, мүн Новосибирскэ мединститудай дэргэдэхи врач-терапевтын курса дүүргээ. КПСС-эй гэшүүн нүхэр Орлов хэды үбгэ наһатай болобошье, өөрынгөө эрдэм мэдэрэлые дээшэлүүлхын, арад зоной элүүр энхэ, бүхэ бэхи бэетэй байхын түлөө тэмсэнэ.

Н. Цыбенов.

ХОЙТО-БАЙГАЛАЙ АЙМАГТА

Колхозой радиоузел

Хойто-Байгалай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ загаһашадай артелиин Дээдэ-Заимка гэжэ тосхондо һайн радиоузел үгы байһан юм. Тэндэ радиоузел заатагүй бариха гэжэ колхозууд хамтынгаа суглаан дээрэ шиидхээ һэн.

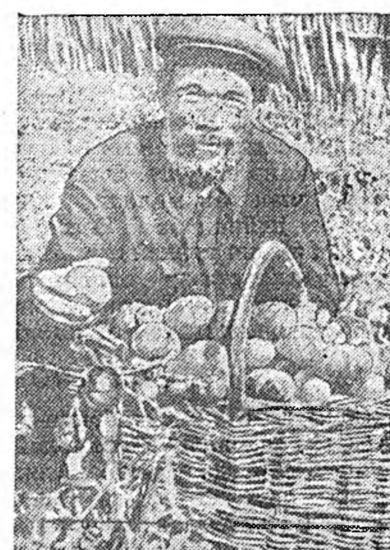
Байгша ондо колхоз тэрэ радиоузелаа барюба. Радиоузелда Советскэ Армиһаа ерэһэн Николай Власов хүдэлмэрилнэ. Энэ шадабаритай радист бишыханшье юумын эбдэрхэдэ, тэрэ дары заһаадхидаг, радиоузелай аппаратурые нарин нягтаар барижа байдаг юм. Колхозниигууд оронойнгоо ба харин гүрэнүүдэй һониннуудые радиогоор хододоо шагнадаг болонхой.

Радио шагнагшадай нэгэн 75-тай үбгэн Андрей Николаевич Нелюбин иигэжэ хөөрэнэ:

— Урдань бидэнэр радио, телефон, телеграф гээшые огто харадаггүй, өөрынгөө тосхонһоо сааша юунэйшье боложо байһые мэдэдэггүй һэмди. Мүнөө би радио шагнангүй байжа шадахаяа болёоб.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 75 наһатай колхозник Андрей Николаевич Нелюбин радио шагнажа һууна.

Эрхим огородник

Республикын эгээн хойто зүгэй аймаг—Хойто-Байгал ехэ шэмэрүүн хүйтэн уларилтай гэжэ бүгэдэндэ мэдээжэ. Эндэ удаан болотор хүйтэн байдаг, эртээр намар болодог юм. Тиимэһээ тус аймагай ажалшад энээнһээ урда огород таридаггүй байгаа.

1940 ондо нүхэр Чин Ван-чин Нижне-Ангарск ерээд, тэндэхи эрхэ байдалтай танилсахадаа үрэжэлтэ газарые харахадаа овощь ургуулжа, үзэхэ гэһэн зорилго табиһан байгаа.

Тиин Чин Ван-чин Нижне-Ангарскын поселково Соведэй зубшөөлтэйгөөр Сырой Молокон гэжэ нютагта түбхинэжэ, ойроо хүртөөдүй шэнэ газарые элдүүрилжэ захалаа һэн.

Тэрэ гэһээр 15 жэл үнгэрөө... Мүнөө энэ эдэбхитэй огородник өөрынгөө огородто һонгино, чеснок, редискэ, морковь, үгэрсэ, помидор, капуста ба бусад овощь элбэгээр ургуулна.

Нүхэр Чин Ван-чинэй энэ үнэтэ дүй дүршэлые нютагай колхозууд халан абажа, овощь элбэгээр ургуулдаг болохо дүүрэн арга боломжотой.

И. Денисовэй фото-текст.

ҺАРЫН ДҮНГҮҮД ЮУ ХАРУУЛНАБ?

...ршэбэрэй аймагай түрүү кол... жэлэй үнгэрһэн 11 һарын ...о һү нилээд ехээр һаадаг Заиграйн сомоной Кировэй ...э, Мухаршэбэрэй сельсове...ммунизм» колхозууд үнеэн ...86—826 литр һү һаагаа гэхэ ...нёдондо жэлэйхидэ орходоо ...үе соо үнеэн бүриһөө 393-литр хүрэтэр һү ехээр һаа...шалэн Суулгын сомоной Во...ай нэрэмжэтэ колхоз нёдон...йхидэ орходоо 258 литрээр ...е үнеэн бүриһөө ехэ болгоо. ...аймагай олохон колхозууд...ээр һаахын түлөө оролдолго ... ябадаг эрхим һаалишад ...эдэнэй тоодо «Коммунизм» ...й һаалишад М. Барышнико... Федорова, А. Кожемякина ...е нэн түрүүлэн нэрлэхэ хэ... Эдэ нүхэд үнеэн бүриһөө ...527 литр хүрэтэр һү һаажа, ...отор һаалишадай дунда дэл...социалистическэ мүрысөөндэ ...үри эзэлнэ. Мүн Булгани...эмжэтэ колхозой һаалишан ...рева, Ворошиловай нэрэм...хозой һаалишан Д. Ендоно...сад һү һаалгын талаар һайн ...ануудые түйлаа.

...эй хамта, юрэнхыдөө айма...озууд һү һаалгаар эрид ху... хэжэ шадаагүй. Һү һааха ...ээ түсэб 56,9 процент дүүр...аймагаараа үнеэн бүриин 523 ...энэ үе соо һааһан байна. ...харуулнаб гэхэдэ, эндэхи ...колхозуудта ашаг шэмэтэ малай, илангаяа үнеэдэй хойноһоо харууһалга зоотехническэ заабариин ёһоор эмхидхэгдэдэггүй байна. Зунай бэлшээриһээ гадна олохон колхозуудта ногоон конвейер гэхэ мэтын шэмэтэ тэжээл һаамхай үнеэдтэ үгтэдэггүй байгаа.

Үнеэдһээ һү һаалгын талаар илангаяа Хонхолойн МТС-эй харьяата колхозууд ехэхэн гээгдэлтэй. Тус МТС-эй харьяата колхозууд үнеэн бүриһөө бүхыдөө энэ үе соо 475 литр һү һааһан байгаа һаа, эндэхи «Искра», «Победа» гэжэ колхозууд нэгэ үнеэнһээ миин 414—466 литр хүрэтэр һү һаагаа. Тиигэжэ тус колхозуудта нёдондо жэлэй энэ үетэй сасуулбал, 100 гаран литр һүн үнеэн бүриһөө багаар һаагдаба. Мүн Суулгын, Гашейн МТС-үүдэй харьяата олохон колхозууд һү һаалгаар ехэхэн гээгдэлтэй. Подлопатинска сельсоведэй Маленковой, Суулгын сомоной Молотовой, Октябриин сомоной Булганинай нэрэмжэтэ колхозууд 11 һарын турша соо үнеэн бүриһөө 335-һаа 426 литр хүрэтэр һү һааһан байха юм. «Һайн үүлтэрэй ямааһаа 400 гаран литр һү һаадаг» гэлсэдэг (?!). Маленковой нэрэмжэтэ колхоз (правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Кондратюков) 330 хоног соо дунда жэшээгээр сүүдхэ соо үнеэн бүриһөө оройдоо 1 литр һү һааһан байна. Энэ хадаа түбхын түрүүндэ һү ехээр һааха талаар парти ба правительствын табиһан зорилгые бэелүүлхын түлөө тус колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй, эндэхи малшадай зүгһөө бодото анхарал хандуулагдаагүй байһаниие гэршэлнэ. Подлопатка тосхондо малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ арга боломжо дүүрэн бии. Хёлго мүрэниие үгсөөд, уруудаад хэды ехэ һайн бэлшээриин газар бии гээшэб! Һаамхай үнеэдтэ ногоон конвейер бии болгохо, үнеэдые бүри һүтэй болгохо арга боломжо эндэ үгы гэхын аргагүй. Энэ шухала хүдэлмэриие зүндэнь орхиһон тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд ба эндэ хүдэлмэрилдэг Суулгын МТС-эй зоотехническэ мэргэжэлтэд ехэхэн зэмэтэй.

Малай ашаг шэмэ, илангаяа үнеэдэй һү һаалгые эрид дээшэлүүлхэ арга боломжын Мухаршэбэрэй алинишье колхоздо бии байһаниинь нютагай эрхэ байдал гэршэлдэг. Түгэнын уужам тала дайда, Түгэнэ, Сулхара болон бусад олон горхонуудай уһалуури—малые таргалуулхаар элдин тала дайда юм. Гадна, һүүлэй хэдэн жэлнүүдтэ эбэртэ малай үүлтэр нилээдгүй һайжаруулагдаа.

Эдэ бүхы арга боломжын бии байбашье, жэлһээ жэлдэ аймагай олохон колхозууд үнеэдэй ашаг шэмые дээшэлүүлжэ шададаггүй. Аймагай партийна, советскэ организацинуудай, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй зүгһөө һү һаалгые дээшэлүүлхэ тушаа бодото анхарал оролдолго гаргагданагүй. Эндэхи зарим колхозуудта үнеэдээ шоботороод лэ табидаг заншалтай, һааһан һүнэй тоо бүридхэл мууса хэгдэдэг. Иимэ жэшээнүүд Сутайн сомоной Молотовой, Октябриин сомоной Булганинай нэрэмжэтэ колхозуудта үзэгдэдэг байна.

Үнеэдһээ һү ехээр һааха хэрэгтэ зоотехническэ мэргэжэлтэд ехэ үүргэтэй. Гэбэшье, колхозуудта хүдэлмэрилдэг олохон участкова зоотехнигүүд фермэнүүдые даагшанарһаа һарын дүүрэхэдэ олон тоото мэдээнүүдые суглуулжа абахаһаа бэшэ юумэ хэдэггүй. Жэнээ болгон Суулгын МТС-эй участкова зоотехник нүхэр Бадархановагай хүдэлмэриие абаад үзэе. Энэ нүхэр малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхын, тоо толгойе олошоруулхын тула оролдолго хүсэеэ тон багаар гаргадаг. Тиихэдэ энэ зоотехнигэй хүдэлмэрилдэг участогай колхозууд 11 һара соо үнеэн бүриин оройдоо 330—425 литр һү һааһан байна. Мүн ажалдаа халирхай, харюусалгагүйгөөр хүдэлмэрилдэг иимэ зоотехнигүүд эндэ үсөөн бэшэ. Тэдэнэй тоодо Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг нүхэр Васильев, «Улаан Шулуутай» колхозой зоотехник нүхэр Дамбиев гэгшэ оролсоно.

Ногоон конвейер бии болгохо гээшэ үнеэдэй һү үгэлгые ехэдхэхэ шухала нүхэсэл мүн болоно. Теэд ногоон конвейер бии болгохын тула ёһотой оролдолго гаргагданагүй.

Иимэнүүд олон дутагдалнууд дээрэһээ Мухаршэбэрэй олохон колхозууд гүрэндэ уялгата ёһоор һү тушааха түсэбөө холо дүүргээгүй.

Хүдөө ажахын шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, 1956 ондо һү һаалгые эрид дээшэлүүлхын түлөө мухаршэбэрэйхид бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэхэ зэргэтэй.

Б. Дымбрылов, манай корреспондент.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн X сесси

Сентябриин 30-най үглөөнэй пленарна заседани

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 1. (ТАСС). Үсэгэлдэр үглөөнэй пленарна заседани дээрэ Англиин Гадаадын хэрэгүүдэй министр Г. Макмиллан түрүүлжэ үгэ хэлээ.

Һүүлшын дүрбэн жэлэй үе тухай тогтохо зуураа, уласхоорондын оршон байдал элитээр һайжараа гэжэ тэрэ заагаа. Корейдэ, тэрэшэлэн Индо-Хитадта дайн байлдаан зогсоогдоо. Хитадта болон хөолойдо (Тайваньска.—**ред.**) хамаатай асуудалнуудай талааршье түгшүүрил һулараа. Баруун зүгтэ австрийска договор баталагдаа. Триест тухай асуудал үгэеэ ойлголсолгодо үндэһэлэн шиидхэгдэһэн байна гэжэ тэрэ хэлээ.

Энэнэй урда болоһон сессиһээ хойшо атомна энергиие хэрэглэхэ талаар харилсан ажаллалга эмхидхэлгээр урагшатай һайн событинуудай болоһые бидэнэр хараһан байнабди. Август һарада Женевэдэ болоһон эрдэмтэдэй конференци ехэ амжалта туйлаа. Атомна энергиие амгалан ажалда хэрэглэхэ талаар уласхоорондын агентство байгуулха хүдэлмэри хангалтатайгаар хэгдэжэ байна. Энэ агентствые Нэгэдэмэл Королевство саашадаа бүрин дэмжэхэ гэжэ би таанадые найдуулжа шадаха байнаб гэжэ Макмиллан хэлээ.

ООН-эй үнгэрэгшэ жэлдэ хэһэн хүдэлмэри тухай тогтохо зуураа, Макмиллан иигэжэ мэдүүлээ: Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин саашадаа ёһотойгоор лэ хүдэлмэрилхыень үнэхөөрөө хүсэжэ байһан ехэ эрмэлзэлгын бии байһые Сан-Францискодо болоһон манай ойн баярай сесси харуулаа.

Экономическа болон социальна асуудалнуудаар ООН-эй ба тэрэнэй органуудай, тусхайлбал, ажалай уласхоорондын организациин, элүүрые хамгаалгаар уласхоорондын организациин ба ЮНЕСКО-гэй хүдэлмэри урагшатайгаар ябажа байна гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, Макмиллан иигэжэ хэлээ: Эдэ организацинуудта Советскэ Союзай оролсоһондо бидэнэр ехэ баяртай байнабди.

Уставые шэнээр хаража үзэхэ асуудалда тогтохо зуураа, Макмиллан иигэжэ мэдүүлээ: Уставые шэнээр хаража үзэхэ саг үшөө тулажа ерээгүй гээшэ ха. Зүгөөр, ООН-эй өөрынгөө үүргые һайнаар дүүргэхын тулада Уставта ямар нэгэн заһабари оруулха хэрэгтэй гэжэ би тооложо шадахагүй байнаб.

ООН-до орохо «арсашагүй эрхэтэй байһан» бүхы оронууд ООН-эй гэшүүн болгон абтаха ёһотой гэжэ Англиин делегациие толгойлогшо хэлээ.

ООН-до Хитадай Арадай Республикын түлөөлэлгэ тухай асуудалаар Макмиллан иигэжэ хэлээ: энэ асуудалые хаража үзэхэ саг тулажа ерээд байна гэжэ бидэнэр тоолоногүйбди. Гэбэшье, Дальна Востогто амгалан ёһоной харилсаанай хүсэд байгуулагдахын урда тээ энэ асуудал гуримшуулагдаха зэргэтэй.

Женевскэ гурбадахи зүблөөн (Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй. — **ред.**) тухай тогтохо зуураа, Макмиллан иигэжэ хэлээ: Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдтэ гурбан асуудалаар директивэ үгтэһэн байна. Нэгэдэхеэр, европейскэ аюулгүй байдалые сахиха системэ байгуулан Германиие нэгэдүүлгэ. Энээнтэй дашарамдуулан Макмиллан иигэжэ мэдүүлээ: дайнай ба Россида нацистска армиин туйлай ехэ хохидол үзүүлһэнэй һүүлээр ондоо территоринууд дээрэһээ Россие хамгаалхые хүсэһэн политика Россин ябуулдаг байһые би һайнаар мэдэнэб. Нангин Русин газар дээрэ булимтарагшадай орохогүйень тэдэнэй (орадуудай. — **ред.**) хүсэдэг байһые би яһала ойлгоноб. Хэрбээ, энэ ушарай гансахан лэ бэрхэшээл болохо байгаа гээшэ һаань, баруун гүрэнүүд энэ хуулита һэргээлэлгынь хангажа шадахаар арга олохо байна.

Германи нэгэдээд байхадаа НАТО-да орожо шадаха байна. Тиин тэрээндэ орохо гэжэ Германиин шиидэхэ байгаа гээшэ һаань, нэгэдэмэл Германиин зүгһөө үзүүлэгдэжэ болохо аюулһаа Россие хүсэдөөр хамгаалжа шадахаар тиимэ түсэб зохёожо шадаха байнабди гэжэ Макмиллан хэлэһэн байна. Энэ хадаа аюулгүй байдал хангаха талаар маанадай зүгһөө оруулагдадаг элдэб дурадхалнуудай уг зорилгонь болоно бшуу. Хэрбээ, манай дурадхалнуудай дутамаг байгаа һаань, ямаршье заһабаринууд болон нэмэлтэнүүдые бидэнэр дуратайгаар хаража үзэхэ байнабди. Хэрбээ, аюулгүй байдал хангаха талаар манай дурадхаһан системые Советскэ правительствын хүлеэн абаад байгаа гээшэ һаа, бидэнэй дунда гарадаг арсалдаан зайсуулагдажа, Женевын ёһоор бодото юумэ туйлагдажа болохо байна. Хэрбээ, нэгэдэхи пунктаар бидэнэй хэлсээ туйлаад байгаа һаа, буу зэбсэг хуряаха талаар хоёрдохи пунктые шиидхэлгэ урагшатай байха һэн. Буу зэбсэг хуряаха талаар Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин хүтэлбэрээр хэгдэжэ байһан хүдэлмэриин нилээд урагшатай байһые мэдэрэнгүй байжа мүн лэ болохогүй.

Зүүн ба баруун оронуудай хоорондохи холбоое һайжаруулгаар Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй һанамжа дурадхалнуудые зохёолго Женевскэ директивэнүүдэй гурбадахи пункт соо хараалагданхай гэжэ Макмиллан саашань хэлээ. Энэ талаар урагшатайгаар хүдэлмэрилгэдэ тиимэ ехэ бэрхэшээлэй тохёолдохогүй байһаниинь сохомтой. Энэ талаар туризм болон худалдаа наймаае хэлсэдэг, һанал бодолоо дэмжэлсэдэг болоёл.

Үгынгөө түгэсхэлдэ Макмиллан иигэжэ онсо тэмдэглээ: эб найрамдалые хангахын тулада дэлхэйн алишье хубида түгшүүрилые ехэ болгохоор бэшэ, харин тэрэниие һулаоуулхаар ябуулганууд хэгдэхэ зэргэтэй. Бүхы дэлхэй дээрэхи тусхай ба уласхоорондын органууд болон институдууд эб найрамдалай тулада ажаллаха ёһотой. Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин хүдэлмэри, мүн агууехэ гүрэнүүдэй хүдэлмэри арсалдаа хэлгэ бэшэ, харин бэе бэеэ ойлголсолго гэжэ харагдаха зэргэтэй.

Саг зуурынгаа амжалтануудаар һанаагаа амарха ёһогүйбди. Мүн саг зуурын урагшагүй ябадалай гарахада бидэнэр урмаа хухарха зэргэгүйбди. Бидэнэр ерээдүйдэ һайн юумэ туйлахые эрмэлзэхэ зэргэтэйбди.

Удаань, чехословацка делегациие толгойлогшо Гадаадын хэрэгүүдэй министр В. Давид үгэ хэлээ. Эб найрамдалые бэхижүүлгэдэ, шэнэ дай зайсуулгада, мүн арадуудай хоорондын харилсан ажаллалга хүгжөөлгэдэ зорюулагдаһан арадуудай хүсэтэ хүдэлөөнэй боложо байһаниинь гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудай һайжаржа байлгада харагдана гэжэ тэрэ мэдүүлээ. Женевскэ зүблөөн, мүн Бандунгска конференци болоходоо ниитын ба гүрэнэй ондо ондоо байгуултатай гүрэнүүдэй амгаланаар ажабайха ба хоорондоо харилсан ажаллаха ёһо гуримые мэдэрһэн байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Европейскэ аюулгүй байдал тухай асуудалда тогтохо зуураа, чехословацка түлөөлэгшэ иигэжэ хэлээ: аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха ниитэевропейскэ системые байгуулга Чехословакиин болон европейскэ бүхы арадуудай аюулгүй байдалые хангаха эрхим арга боломжо мүн гэжэ Чехословацка Республикын правительство нэгэтэ бэшэ тэмдэглэдэг байгаа. Иимэ системэдэ ниитын ба гүрэнэйнгөө байгуулалтаһаа дулдыдангүйгөөр европейскэ бүхы оронуудай орожо шадаха байһан дээрэһээ, бэе бэедээ зүрюу сэрэгэй бүлэглэлнүүдые байгуулха аргагүй болохо байна.

Хэрбээ, Хойто-атлантическа хэлсээе болон Баруунევропейскэ союзые, тэрэшэлэн найман ороной Варшавска договорые болюулхые алишье талын зүбшөөгөөд байгаа һаань, аюулгүй байдалые хамтаараа сахиха системэ байгуулга нилээд хүнгэдхэгдэхэ һэн гэжэ бидэнэр бодомжолнобди. Хэрбээ, энээниие дары туйлаха аргагүй байгаа гээшэ һаань, манай һанамжын ёһоор, европейскэ аюулгүй байдал хангаха асуудалые шата дамжуулан шиидхэхэ тухай Советскэ Союзай дурадхал европейскэ бүхы оронуудай интересүүдтэ зохилдохо байна.

Германска асуудалые эбэй ёһоор гуримшуулгада туһалхые Чехословаки эрмэлзэнэ гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, Давид иигэжэ мэдүүлээ: ГДР-тэй хани харилсаагаа саашадань бэхижүүлхэ зуураа, Германска Федеральна Республикатай хүршэ ёһоной һайн харилсаа тогтоохоор Чехословацка правительство бэлэн байна.

Буу зэбсэг хуряаха тухай асуудалда орохо зуураа, буу зэбсэгэй хэмхэмжээ хизаарлаха, атомна зэбсэг хорихо тухай Советскэ Союзай дурадхалнуудые, дүрбэн гүрэнэй правительствонуудые толгойлогшонорой Женевскэ зүблөөн дээрэ оруулагдаһан бусад дурадхалнуудые саашадань зүбшэн хэлсэлгэ буу зэбсэг хуряаха асуудалые бултанай хүлеэн абахаар шиидхэхэ арга олгохо бэзэ гэжэ найдажа байһанаа Чехословакиин Гадаадын хэрэгүүдэй министр элиишэлэн мэдүүлээ.

Чехословацка армиин тоое 34 мянган хүнөөр хороохо хүдэлмэриие Чехословацка правительство эхилээ гэжэ Давид мэдүүлээ. Буу зэбсэг хороохо ба хүн зониие олоор хюдаха зэбсэгүүдые хорихо талаар иимэ орёо асуудалые бодотоор шиидхэлгэдэ дамжан орохо саг тулаа гэжэ тэрэ хэлээ.

Уласхоорондын худалдаа наймаа эрхилэлгэдэ зорюута тохёолдуулагдадаг һаад бэрхэшээлнүүдые зайсуулха, бүхы оронуудай хоорондо культурна холбоо барисаа хүгжөөхэ ба техническэ дүй дүршэлөө болон научна туйлалтануудаа үргэнөөр халан абалсаха хэрэгтэй гэжэ чехословацка түлөөлэгшэ хэлээ.

Ассамблейн хүдэлмэрилхэ гуримые хэрэглэн Азиин агууехэ гүрэн — Хитадай Арадай Республикые ООН-до өөрынгөө һуури эзэлхэ эрхые хаһаһан ябадалые тэрэ буруушааһан байна.

ООН-эй Уставые шэнээр хаража үзэхые Давид буруушаагаа.

Чехословакиин Гадаадын хэрэгүүдэй министрын үгэ хэлэһэнэй һүүлээр Алжир тухай асуудалые X сессиин зүбшэхэ зүйлдэ оруулха тухай дискусси дахяад үргэлжэлүүлэгдэһэн байна.

Сентябриин 30-най үдэрэй пленарна заседани

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 1. (ТАСС). Генеральна Ассамблейн X сессиин зүбшэхэ зүйлдэ Алжирай асуудал оруулха тухай дискусси үргэлжэлүүлэгдээ. Алжирска асуудалые зүбшэхэ зүйлдэ оруулхые буруушаажа Англиин, Бельгиин, США-гэй болон Франциин түлөөлэгшэд үгэ хэлэһэн байна. Ассамблейн зүбшэхэ зүйлдэ алжирска асуудалые оруулха гэжэ Индонезиин, Таиландын, Коста-Рикын, Ливанай, Боливиин, Йеменэй, Афганистанай, Индиин, Чехословакиин, Либериин ба Советскэ Союзай түлөөлэгшэд хэлээ.

Сессиин зүбшэхэ зүйлдэ алжирска асуудалые оруулхагүй гэһэн Генеральна Комитедэй һанамжа дурадхалые Генеральна Ассамблей олонхиин дуугаар буруушаагаа. 28 голосоор алжирска асуудал зүбшэхэ зүйлдэ оруулагдаа. Арсажа 27 голос үгтөө. Генеральна Ассамблейн тус шиидхэбэриин түлөө сессиин зүбшэхэ зүйлдэ энэ асуудал оруулхые дурадхаһан Азиин ба Африкын 14 ороной түлөөлэгшэд, СССР-эй, УССР-эй, БССР-эй, Польшын, Чехословакиин, Филиппинэй, Грециин, латиноамериканска зарим оронуудай (Аргентина, Боливи, Коста-Рика, Гватемала, Мексика, Уругвай) делегацинууд голосовалһан байна. Генеральна Ассамблейн энэ шиидхэбэриие буруушаажа 27 ороной, тэрэ тоодо Франциин, Англиин, США-тэй, Канадын, Голландиин, Бельгиин, Австралиин, Швециин, Норвегиин делегацинууд голосовалаа. Табан орон һаналаа баряа.

Голосованиин дүнгэй соносхогдоһоной һүүлээр Франциин түлөөлэгшэ Пинэ иигэжэ мэдүүлээ. Франци хадаа Генеральна Ассамблейн энэ асуудалаар гаргаһан шиидхэбэриие хараадаа абахагүй байна. Франциин ба Нэгэдэмэл Нацануудай хоорондохи харилсаанда энэ голосованиин саашадаа ямараар нүлөөлхэ байһыень би мэдэнэгүйб. Тэрэнэй һүүлээр французска делегаци заседаниин залһаа гаража ошоо.

Урда-Африканска Союзда байдаг индийскэ уг гарбалтай хүнүүдэй байдал тухай, Урда-Африканска Союзай правительствын политикаһаа уламжалан Урда-Африканска Союзда расова зүрилдөөнэй гаралга тухай ба бусад асуудалнуудые зүбшэхэ зүйлдэ оруулха гэжэ Ассамблейн диилэнхи олонхиин голосоор шиидхэһэн байна.

Французска гадаадын хэрэгүүдый министр Антуан Пинэ Парижда бусажа ерэбэ

ПАРИЖ, октябриин 2. (ТАСС). ООН-эй Генеральна Ассамблейн X сессидэ ошоһон французска делегациие толгойлогшо гадаадын хэрэгүүдэй министр Антуан Пинэ Нью-Йоркһоо мүнөөдэр Парижда бусажа ерэбэ.

Алжирска асуудалые ООН-эй Генеральна Ассамблейн зүбшэхэ зүйлдэ оруулһанһаа уламжалан французска правительствын ямар шиидхэбэри абаха байһыень мүнөө дээрээ мэдээсэжэ шадахагүй байнаб гэжэ тэрэ аэродром дээрэ хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ мэдүүлээ.

Францһаа ООН-эй дэргэдэ байдаг саг үргэлжын түлөөлэгшэ Эрве Альфан Ассамблейдэ хабаадалсаһан делегациин гэшүүн байһан туладаа мүн лэ Парижда бусажа ерэлсээ гэжэ Пинэ тайлбари үгөө. Франс Пресс агентство иигэжэ мэдээсэнэ. Французска делегациин Парижда бусажа ерэлгэ Генеральна Ассамблейн шиидхэбэриие Франциин зүбшөөгөөгүй байһые ба Ассамблейн сессиин хүдэлмэридэ тэрэнэй хабаадалсахаһаа арсаһые харуулна гэжэ Пинэ заагаа. Франци хадаа ООН-һоо гарахань гэжэ би эндэ хэлэнэ бэшэб, гээд тэрэ нэмээжэ хэлээ.

СССР Швеци хоёрой хүдөө ажахын делегацинуудые бэе бэедээ эльгээлсэлгэ тушаа

Швециин Хүдөө ажахын министерствын уряалаар Советскэ хүдөө ажахын делегаци октябриин 8-да Стокгольм орохонь. РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо И. К. Лебедев (делегациие хүтэлбэрилэгшэ), А. А. Никонов, Ф. М. Пальгуев, А. С. Моисеев, З. И. Пахтусов, А. С. Кузюткин болон А. П. Рачкова гэгшэдһээ делегаци бүридэнэ. Делегаци хадаа Швецидэ гурбан неделиин турша соо байжа, Швецидэ хүдөө ажахые эрхилэлгын дүй дүршэлтэй танилсаха юм.

СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын уряалаар шведскэ хүдөө ажахын делегаци Советскэ Союзда ерэжэ, Бүхэсоюзна хүдөө ажахын выставкые хараха, научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай, мүн колхозууд болон совхозуудай хүдэлмэриин дүй дүршэлтэй танилсаха байна.

(ТАСС).

Чехословацко-египетскэ худалдаа наймаанай договор тушаа Чехословацка правительствын мэдүүлгэ

ПРАГА, октябриин 3. (ТАСС): Чехословацка телеграфна агентство иигэжэ дамжуулна:

Чехословацка Республикын правительствын ба Египетскэ Республикын правительствын хоорондо худалдаа наймаанай договор һаяхан баталагдаа. Энэ договорой ёһоор, Чехословаки хадаа сэрэгэй зэбсэг хэрэгсэл Египедтэ үгэжэ, орондонь хлопок, рис болон бусад продуктнуудые абаха болоһон байна. Энэ договорой баталагдаһанай һүүлээр Чехословакитай баталһан договороо Египетскэ правительствын болюулхыень баадхаха зорилгоор тон ехэ кампани ябуулагдадаг болоһон байна.

Энээнтэй дашарамдуулан доро дурсагдаһан мэдүүлгэ хэхэ шухала гэжэ Чехословацка правительство тоолоно:

Чехословацко-египетскэ договор хадаа бэеэ даанхай гүрэнүүдэй ёһотойл эрхэнүүдээ эдлэн баталагдаһан туладаа, тэдэнэй интересүүдтэ тааралдаха, ямар нэгэн уялгануудтай холбоогүй байна.

Чехословацка правительство хадаа худалдаа наймаанай юрын харилсаанда тааралдуулан энэ договор баталһан байха юм. Тиихэдээ, национальна бэеэ даанхай политика Египетскэ правительствын ябуулдаг байһые анхаралдаа абаһан, мүн оронойнгоо өөрыгөө хамгаалха шадабариие хангахын тулада шухала юумэ оложо абаха тэрэнэй хуулита эрхые хараадаа абалсаһан байна.

Чехословацка правительство хадаа бэеэ даанхай гүрэнүүдэй хоорондо байгуулагдаһан һайн харилсаанда ямараршье хамааралсалгые буруушааха зуураа, чехословацко-египетскэ договорой ёһоор өөртөө даажа абаһан уялгануудые наринаар дүүргэхэ байна.

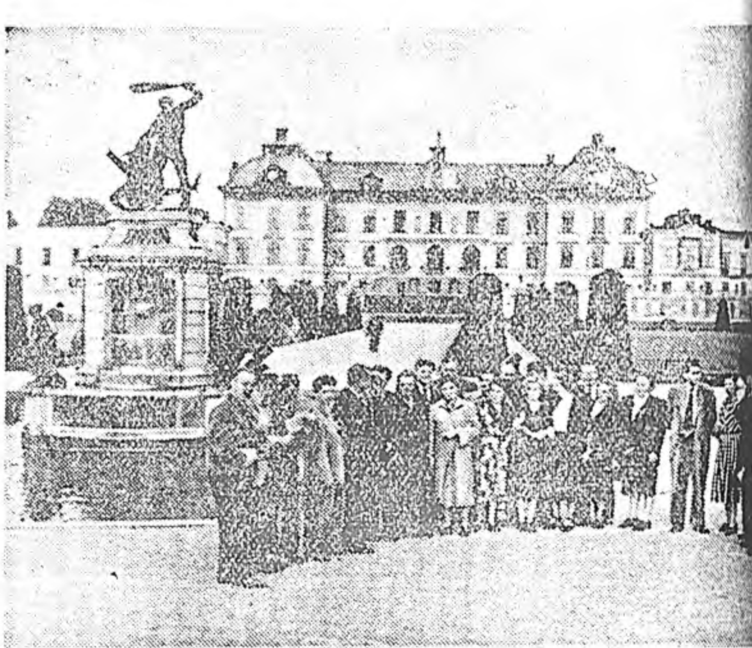
Дэлхэйн эгээн бэрхэ эхэнэр шатаршадай турнир

Шатараар дэлхэйн чемпионкын нэрэзэргэ абахын тулада эхэнэрнүүдэй шатарай уласхоорондын турнир эхилээ. Тэрэ турнирай баярай нээлгэ октябриин 1-дэ Москвада Советскэ Армиин Центральна Байшангай концертнэ зал соо болоо. Энэ мүрысөөндэ дэлхэйн эгээн бэрхэ эхэнэр 20 шатаршад—12 ороной түлөөлэгшэд хабаадаха байна.

Турнирта хабаадагшадай жээрби бариһанай һүүлээр тэдэнэр иимэ номернуудтайгаар хубаарилагдаба. № 1—В. Борисенко. (СССР), № 2—Ю. Гурфинкель (СССР), № 3 — О. Рубцова (СССР), № 4—О. Игнатьева (СССР), № 5 Л. Вольперт (СССР), № 6 — К. Зворыкина (СССР), № 7—Ш. Шоде Де Силан (Франци), № 8 — В. Недилькович (Югослави), № 9 — Р. Суха (Чехословаки), № 10—М. Карфф (США), № 11—С. Граф-Стивенсон (США), № 12—Г. Грессер (США), № 13—М. Лазаревич (Югослави), № 14 — Б. Кертес (Венгри), № 15—С. Де Мосчини (Аргентина), № 16—К. Голуй (Польша), № 17—А. Иванова (Болгари), № 18 — Э. Келлер — Герман (ГДР), № 19—Ф. Хеемскерк (Голланди), № 20—Б. Караско Де Будинич (Чили).

Эхэнэрнүүдэй шатарай уласхоорондын турнирай нэгэдэхи тур октябриин 2-то болохо байна. Тус мүрысөөн һара үлүүтэй саг соо үргэлжэлхэ юм.

(ТАСС).

Стркгольм. Советскэ туристнууд Швецидэ ошоод байна.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Дроттнинхольмын—столицын баруун талын хүбиин ... юумэнүүдые тэдэнэр хаража байна. ТАСС-эй фотохр...

Флоренцидэ столицануу... мэрнүүдэй съезд нээгдэ...

ФЛОРЕНЦИ, октябриин 3. (ТАСС). Бүхы дэлхэйн гүрэнүүдэй столицануудай мэрнүүдэй съезд октябриин 2-то Флоренцидэ нээгдээ.

Дэлхэйн олонхи оронуудай столицануудай 70 шахуу мэрнүүд болон муниципальна соведүүдэй гэшүүд съездын хүдэлмэридэ хабаадалсана. Суглараршадай тоодо Моссоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ М. А. Яснов, Тиранын Арадай соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Ибрагим Сина, Софиин Ажалшадай депутадуудай арадай соведэй түрүүлэгшэ Димитр Попов, Прагые толгойлогшо Адольф Свобода, Варшавска Арадай соведэй түрүүлэгшэ Ежи Альбрехт, Бухарестын Арадай соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ Стефан Балан болон соведэй хоёр гэшүүд, Парижай муниципальна соведэй вице-түрүүлэгшэнэр Де Верикур ба Мандрийон, Бонныи обер-бургомистр Петер Бузен, Лондоной тусхай тушаалта хүн Джордж Уилкинсон, Будапештскэ городской соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ Калман Понграц гэгшэд оролсоно.

Хельсинкиин, Сан-Сальвадорой, Токиогой, Делиин, Тегеранай, Мадридай, Стокгольмын, Рио-де-Жанейрын, Амстердамай болон бусад столицануудай мэрнүүд гү, али түлөөлэгшэд мүн лэ ерэһэн байна.

Пекинэй Арадай комитедэй түрүүлэгшэ Пын Чжэнь мэрнүүдэй съездэ телеграмма эльгээгээ. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха, столицануудай мэрнүүдэй болон элдэб оронуудай арадуудай хоорондо хани барисаа ба харилсан ажаллалга туйлаха зорилгоор хэжэ байһан хүдэлмэридөө амжалта ту... съездэ хүсэнэб».

Энэ съездые зарлалга ... Флоренциин мэр христианс... крат Ла Пира сугларагш... шалгын үгөөр хандаха зуу... найрамдалай ба һалбара... тын түлөө тэмсэлдэ го... ехэ үүргэтэй байһыень онсо... лээ. Зүүн болон баруун ор... түлөөлэгшэд энэ съезд дээ... раад байхада «бэе бэедээ эл... бэшэ, харин хани барисаа... рэлээр ахадуу ёһоор нэгэд... на» гэжэ тэрэ мэдүүлээ.

Бүхы городуудай түлөөл... даа хүн түрэлтэниие атомна... аюулһаа аршалан хамгаал... нуудые хамтаараа бэдэрэ... оролдохо, бүхы арадуудта ... дань хамаатай шухала асу... дые, тэдэнэй эб найрамда... жэ байһан эрмэлзэлгэнүүд... ёһоор, үрэ ехэтэйгээр зүбш... хэ ёһотой гэжэ тэрэ хэлээ.

Энэ съездын зорилго юу... «арадуудай хоорондын бат... найрамдал хангалга болоно... лаар хэдэн амжалта туйлаг... невэдэ эгээн ехэ амжалта т... жа, эб найрамдал хангаха... түрүүшын алхам ба түрүү... дүршэл бэелһэн байна» гэж... ра саашань хэлээ.

Моссоведэй гүйсэдкомо... лэгшэ Ясновые амаршалх... Москвагай болон бүхы орон... культурна түүхэтэй Фл... холбоотой байһые Ла Пира... лээ.

Съезд хүдэлмэреэ үргэ... һээр.

Францидахи политическэ байда...

ПАРИЖ, октябриин 3. (ТАСС). Зунай каникулай һүүлээр парламентын дахяад хүдэлмэрилжэ эхилхын урдуур, Францидахи политическэ байдал ехээр хурсадаһан байна. Правительствода тохёолдожо байһан бэрхэшээлнүүдэй гол шалтагааниинь юуб гэхэдэ, алжирецууд болон марокканецуудай хүсэл эрмэлзэлгэдэ тааралдахаар реформонуудай хэгдэдэггүй дээрэһээ Марокко дохи болон Алжиртахи байдал улам хурсадана.

Нютагайнь хүн зондо эсэргүүгээр тон шанга хашалта хэһээлтэнүүдэй хэгдэдэг болоһон дээрэһээ Алжиртахи байдал тухай асуудалые Ассамблейн зүбшэхэ зүйлдэ оруулхые ООН-эй Генеральна Ассамблейн X сессидэ хабаадажа байһан хэдэн орон дурадхаһан байгаа. Голосованиин болоһоной эсэстэ энэ асуудал сессиин зүбшэхэ зүйлдэ оруулагдаа. Энээниие буруушааһанай тэмдэг болгон французска правительство өөрынгөө түлөөлэгшэдые ООН-һоо дуудан бусаахадаа, алжирска асуудалые зүбшэхэ зүйлдэ оруулалга Франциин «дотоодын хэрэг... маарасалга» болоно гэжэ ... ска правительство тоолоно... дүүлһэн байна. Энээн тух... тээнь мэдээсэгдээ һэн.

Гадаадын хэрэгүүдэй ... Антуан Пинэ түрүүтэй фр... делегациин гэшүүдэй Нью-... үсэгэлдэр бусажа ерэһэнэй... Министрнүүдэй Соведэй ... боложо, Алжир ба Марокк... асуудалнууд зүбшэн хэлсэг...

Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ... Мароккодо сэрэгүүдые нэм... гээхэ тухай шиидхэбэри ... дээрэ баталан абтаа. Юуб... тэндэ һүүлэй үедэ шэнэ ... нууд боложо, французска ... харуулнуудта добтолго хэгд... ха юм. Гадна, Министрнүүд... хадаа ООН-эй Генеральна ... блейн X сессиин хүдэлмэри... далсахагүй гэһэн шиидхэб... талһан байна. Гэбэшье, ... Соведэй болон буу зэбсэг ... талаар ООН-эй Комиссиин ... ридэ Франциин түлөөлэгшэ... даа хабаадалсаха юм.

Болгариин ба Югославиин хоорондо агаарай ... үргэлжын зам харилсаан байгуулагдахань

СОФИ, октябриин 2. (ТАСС). Болгариин болон Югославиин арадай Федеративна Республикын хоорондо агаарай зам харилсаа байгуулха тухай хэлсээн сентябриин 26-һаа 30 хүрэтэр Белградта болоо. Үгэеэ ойлголсолгын ба харилса... лалгын оршон байдалда эн... пэй болоһоной ашаар хоёр ... хоорондо агаарай саг үргэл... харилсаа тогтоохо тухай хэл... талагдаа.

Американска самолёдууд КНР-эй газар, уһан дээгүүр ниидэбэ

ПЕКИН, октябриин 2. (ТАСС). Сентябриин 24-дэ американска дүрбэн реактивна истребитель КНР-эй агаарай хилые дабажа, Циндао район дээгүүр ниидээ гэжэ Синьхуа агентство дамжуулна. 10 час 02 минутада американска самолёдууд Урда Корей тээһээ ниидэжэ ерэһэн байгаа. Циндао болон Сецзя арал дээгүүр ниидэһэнэйнгээ һүүлээр тэдэ самолёдууд зүүн хойшоо шэглэжэ ошоод Цанкоу район дээгүүр ниидэжэ гарахань харагдаһан байна. Тиигэжэ ябатараа американска ... лёдууд хоёр бүлэг болоод, нэ... гынь Лютинь-Лаошань рай... гүүр, нүгөөдэнь Хайян уезд ... ниидээ. Хитадай Арадай-с... гын армиин агаарай-сэрэгэ... нүүдэй самолёдуудай урда... рахада ба зенитнэ батаре... буудахада американска само... Циндао районһоо зүүн-урагш... лэн ниидэжэ ошоһон байна.

Редактор Д. Л. ЛОБС...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора — 46-32. заместителя редактора—32-74, отв секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства —47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности—34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00581. Типография министерства Культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 54...